Ազգ
Azg
armenian daily
22 ՄԱՅԻՍ 2001 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 92 (2296)

Տիրանի նոր անկարգությունը

Ինչպես հաղորդեց «Ազգի» թղթակիցը Մոսկվայից, կիրակի օրը Ռուսաստանի թեմի նախկին հոգեւոր առաջնորդ, այժմ կարգալույծ Տիրան (Ղազարոս) Կյուրեղյանը նոր անկարգություն է հրահրել Մոսկվայի հայոց Սուրբ Հարություն եկեղեցում եւ բակում, որտեղ կարգուկանոնը պահպանելու համար նախօրոք, սուրբ պատարագից առաջ, միլիցիայի հատուկ նշանակության ջոկատ էր ժամանել: Պատարագից հետո, այն պահին, երբ Մայր աթոռ Ս. Էջմիածնից ժամանած եկեղեցական պատվիրակությունը հոգեւոր ճեմարանի տեսուչ հայր Եղիշեի գլխավորությամբ ընթերցում էր Հայրապետական հրամանը Տիրան Կյուրեղյանին կարգալույծ հռչակելու մասին, վերջինս ու նրա կողմնակիցները սուլոցներով փորձ են արել ընդհատելու հրամանի ընթերցումը: Նույնը կրկնվել է արդեն եկեղեցու բակում, որտեղ Տիրանի կողմնակիցները փորձել են հարձակվել Վեհափառի որոշումը ծափահարողների վրա: Ոստիկանության սաստող ներկայության շնորհիվ աղմկարարները հեռացել են առանց արյունահեղության:

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Ալիեւը տապալո՞ւմ է Ժնեւյան հանդիպումը

Միջնորդների հոռետեսությունն ու լավատեսությունը խաչաձեւում են միմյանց

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահողները բանակցային այս փուլում պարզապես չկարողացան համատեղել երկու ծայրաստիճան անհամատեղելին՝ «լուծել» ղարաբաղյան հակամարտությունը եւ միաժամանակ Ադրբեջանում իշխանությունը Ալիեւից ժառանգել իր Իլհամին:

Ժնեւում, ինչպես ակնարկում էին միջնորդները, Քոչարյանի եւ Ալիեւի առջեւ դրվելու էր կարգավորման նոր փաստաթուղթ, որը, ինչպես Ալիեւը նշեց ուրբաթ օրը համանախագահների հետ տեղի ունեցած հանդիպման ընթացքում, «խայտառակություն» էր, եւ պաշտոնական Բաքուն մերժելու էր: Միջնորդների կողմից իսկ ստեղծված իրավիճակից դուրս գալու երկու ճանապարհ կար. կամ Ժնեւում նոր փաստաթուղթ չդնել սեղանին, կամ անորոշ ժամանակով հետաձգել հանդիպումը: Երեկ նախագահ Քոչարյանի հետ հանդիպումից հետո, պատասխանելով լրագրողների հարցերին, եւ Քավանոն, եւ Գրիբկովը, եւ Սյուրմեյնն ակնարկեցին Ժնեւյան հանդիպման հետաձգվելու մեծ հավանականությունը: Ռուսաստանցի համանախագահն ասաց. «Ինչ վերաբերում է Ժնեւյան հանդիպմանը, մեր համոզմամբ, պետք է լավ նախապատրաստված լինի: Մենք պետք է վստահ լինենք, որ Ժնեւյան հանդիպումը բանակցային գործընթացը մեկ քայլ առաջ կտանի: Այս հակամարտության վերջնական կարգավորումը շատ եւ շատ բարդ է»: «Խաղաղության ճանապարհը ոչ միշտ է հարթ եւ նման է Լաչինի ճանապարհին, որտեղ մի շարք խոչընդոտներ կան», նշեց Քավանոն իրեն բնորոշ լավատեսությամբ հույս հայտնելով, թե Ժնեւի հանդիպումը չի հետաձգվի:

ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահների ղարաբաղյան արշավանքի մասին պատմող մեր թղթակցի ռեպորտաժը կարդացեք «Ազգի» 5-րդ էջում:

ՀՅՈՒՍԻՍԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱ

Գարեգին Բ կաթողիկոսը շարունակում է հովվապետական այցը Ամերիկայի հայոց թեմեր

Վեհափառ հայրապետին շնորհվել է Միջազգային տեղեկատվական ակադեմիայի փիլիսոփայության դոկտորի կոչում

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսը շարունակում է հովվապետական այցը Հյուսիսային Ամերիկայի հայոց թեմեր, հաղորդում է Մայր աթոռի տեղեկատվության համակարգը:

Ավարտելով շնորհաբեր այցը ԱՄՆ Արեւմտյան թեմ, մայիսի 15-ից Վեհափառ հայրապետը գտնվում է Կանադայի հայոց թեմում:

Կաթողիկոսը հանդիպում է ունեցել նաեւ Քվեբեկի վարչապետ Բեռնար Լանդրիի եւ Մոնրեալի քաղաքապետ Պիեռ Բուրգի հետ:

Մայիսի 19-ին Վեհափառ հայրապետի նախագահությամբ տեղի է ունեցել Կանադահայոց թեմական պատգամավորական ժողովը, որի ընթացքում Նորին Սրբությունը իր գնահատանքն է հայտնել պատգամավորական ժողովի

Մայիսի 17-ին Նորին Սրբությունը Օտտավայում հանդիպում է ունեցել վարչապետ Ժան Կրետիենի հետ եւ իր գնահատանքն ու շնորհակալությունը հայտնել կանադահայության հանդեպ ցուցաբերած հոգատար վերաբերմունքի համար:

Մայիսի 18-ին Նորին Սրբությունը եղել է Մոնրեալի հայկական Ալեք Մանուկյան, Սբ. Նարեկ եւ Սբ. Հակոբ վարժարաններում, իր օրհնությունն ու պատգամը հաղորդել վարժարանների հարյուրավոր սաներին՝ հորդորելով հավատարիմ լինել հայրենական ավանդներին: Երեկոյան Նորին Սրբությունը Մոնրեալի Սբ. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցում կրկին հանդիպում է ունեցել կանադահայ երիտասարդների հետ եւ չորս ժամ տեւած հանդիպման ընթացքում անդրադարձել Հայ եկեղեցու եւ Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնի ազգապահպան դերին: Նույն օրը Հայոց հայրապետը այցելել է Մոնրեալի հայկական ծերանոց, հանդիպել ծերանոցում օթեւան գտած շուրջ 60 հայ մամիկների ու պապիկների հետ, մխիթարության խոսքեր ուղղել նրանց:

անդամներին՝ ներհամայնքային ազգային եկեղեցական կյանքին, ինչպես նաեւ Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածնի զորացմանը ազնվորեն ու գործուն կերպով աջակցելու համար:

Նույն օրը առաջնորդարանում Նորին Սրբությունը հանդիպել է Կանադայի հայկական կազմակերպությունների՝ թեմական ու համայնքային խորհուրդների եւ մշակութային ու հայրենակցական միությունների ներկայացուցիչների հետ:

Երեկոյան տեղի ունեցած հանդիսավոր ճաշկերույթի ընթացքում Միջազգային տեղեկատվական ակադեմիայի տնօրինության կողմից Նորին Սրբությանը շնորհվել է փիլիսոփայության դոկտորի կոչում:

Կիրակի, մայիսի 20-ին Կանադայի հայոց թեմի առաջնորդանիստ Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ մայր եկեղեցում մատուցվել է Հայրապետական սբ. պատարագ:

Մայիսի 23-ին ավարտելով այցը Կանադա, Նորին Սրբությունն իր հովվապետական այցը կշարունակի ԱՄՆ Արեւելյան թեմում:

Ռուսաստանում ադրբեջանցիներն իրավունքներով կարող են հավասարվել ՌԴ-ի քաղաքացիներին

ԲԱՔՈՒ, 21 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ներկայումս ստորագրման է պատրաստվում «Ադրբեջանում մշտապես բնակվող ՌԴ-ի քաղաքացիների եւ ՌԴ-ում մշտապես բնակվող Ադրբեջանի Հանրապետության քաղաքացիների իրավունքների մասին» միջպետական համաձայնագիրը, լրագրողներին հայտնել է ՌԴ-ի կառավարության դաշնության, ազգային եւ միգրացիոն քաղաքականության գործերի նախարար Ալեքսանդր Բլոխինը:

Ինչպես հաղորդել է Կասպիական լրատվական գործակալությունը, ընդգծելով ահաբեկչության դեմ մղվող պայքարում Ռուսաստանի ու Ադրբեջանի համագործակցության բարձր մակարդակը, Բլոխինը հայտնել է, որ այս համաձայնագրով ենթադրվում է Ադրբեջանի ու Ռուսաստանի քաղաքացիներին տրամադրել լրացուցիչ իրավունքներ, որոնք փոքր-ինչ գերազանցում են ՌԴ-ի Պետդումայում քննարկման մեջ գտնվող «Ռուսաստանի Դաշնության տարածքում օտարերկրյա քաղաքացիների իրավունքների մասին» օրենքը:

Նրա խոսքով, երկու երկրների միջեւ համապատասխան համաձայնագրի ստորագրումից հետո Ռուսաստանում Ադրբեջանի քաղաքացիները գործնականում իրավունքներով կհավասարվեն Ռուսաստանի Դաշնության քաղաքացիներին: Նման կարգավիճակ կստանան ՌԴ-ի քաղաքացիներն Ադրբեջանում:

Ենթադրվում է, որ նրանք չեն ունենա լոկ ընտրական իրավունք եւ իշխանության բարձրագույն մարմիններում աշխատելու հնարավորություն, ասել է Ռուսաստանի նախարարը, որը սակավին վերջերս աշխատում էր որպես Ռուսաստանի դեսպան Ադրբեջանում:

Ռուսաստանը չի մասնակցի Վրաստանում ՆԱՏՕ-ի հունիսյան զորավարժություններին

ԹԲԻԼԻՍԻ, 21 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ռուսաստանը մերժել է ՆԱՏՕ-ի հովանու ներքո հունիսին Վրաստանում անցկացվելիք բազմազգ զորավարժություններին ներկա գտնվելու հրավերը, Փրայմ նյուսին հայտնել է պաշտպանության եւ անվտանգության խորհրդարանական կոմիտեի նախագահ Գեորգի Բարամիձեն: Նա ասել է, թե կողջուներ Ռուսաստանի ներկայացուցիչների ներկայությունը, քանի որ դա «թույլ կտար հանել կասկածամտության տարրը եւ ապացուցել, որ զորավարժությունները առճակատման բնույթ չեն կրում»:

Ապագայում Վրաստանում օտարերկրյա ռազմակայաններ չեն լինի

ԹԲԻԼԻՍԻ, 21 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այս հայտարարությամբ այսօր ազգային ռադիոյով հանդես է եկել Վրաստանի նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեն: Անդրադառնալով Ախալքալաքում եւ Բաթումում ռուսաստանյան երկու ռազմակայանների գտնվելու ժամկետի որոշմանը, Շեւարդնաձեն ասել է, որ «Վրաստանը մտադիր չէ հույզերի մակարդակում քննարկել այդ հարցը եւ արհեստավարժորեն արագացնել դրա լուծումը»: Նախագահը հույս է հայտնել, որ «Վրաստանը եւ Ռուսաստանը այնպիսի փոխհամաձայնության կգան այդ հարցում, որը վնաս չի հասցնի երկու երկրների շահերին»:

«ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 27»

Ն. Հունանյանը հերքում է որեւէ ազդեցության ենթարկվելը՝ թե՛ ներքին, թե՛ արտաքին ուժերի

ՍԱՌԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

«Ուզում եմ պարզ եւ առանց փաստերի խոսել ամեն ինչի մասին, որ մտածում են այստեղ նստածները եւ նախաքննական մարմինը, որը համոզված է եղել այդ տարբերակում», մայիսի 21-ի դատական նիստում հայտնեց ամբաստանյալ Ն. Հունանյանը՝ նկատի ունենալով ահաբեկչությունն ինչ-որ ուժերի կողմից կազմակերպված լինելու նախաքննության համոզմունքը: Նրա ասելով, նախաքննական մարմինն ի սկզբանե բացառել է 5 հոգով գործելու հանգամանքը, քննության առաջին իսկ օրից սեւեռվել է մի կետի եւ անգամ մայիսի վերջին, երբ հրաժարվել է իր ցուցմունքներից, մնացել է նախնական համոզմանը: «Դա նշանակում է, որ անպայման պետք է այդպիսի անձինք լինեն», ամբաստանյալը դրանով բացատրեց նոր քրեական գործ հարուցելու հանգամանքը, որին ոչ թե առանձին նյութեր են կցվել, այլ քրեական գործն ամբողջությամբ, այդ թվում նաեւ այն անձանց մասը, որոնց նկատմամբ քրեական գործը կարճվել է: Ն. Հունանյանն իր պարտքն է համարում կարճված քրեական գործերին անդրադառնալը, տպավորություն ունենալով, որ դրանք շահարկվում են կուլիսներում, հրապարակային խոսակցություններում:

Ամբաստանյալի «լիովին անկեղծանալու» ցանկությունը նախագահողին այնքան էլ դուր չեկավ: Նա հայտնեց, որ դատարանը գործը քննում է մեղադրական եզրակացության ծավալով եւ առաջարկեց ցուցմունքներ տալ այդ շրջանակում:

Տես ➧ էջ 3

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Դավիթ Վարդանյանն օրենքից անտեղյա՞կ

Նախարարի մեկնաբանությունները վրդովեցրել են արժեթղթերի պետական հանձնաժողովին

«Ազգն» օրերս տպագրել էր ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարար Դավիթ Վարդանյանի հարցազրույցը, որտեղ բավականին խիստ գնահատականներ էին տրվել ինչպես «ՀՀ արժեթղթերի կարգավորման մասին» օրենքին՝ համարելով «Հայաստանի տնտեսությանը ոչ թե նպաստող, այլ ավելի շուտ խոչընդոտող», այլեւ պետական հանձնաժողովին, Հայաստանի ֆոնդային բորսային ու ընդհանրապես արժեթղթերի շուկային, որը նախարարը գնահատում է չկայացած։ Հարցազրույցում այլ գնահատականներ էին հնչել, որոնք տեղի սղության պատճառով չէինք տպագրել։ Մասնավորապես՝ «Չի կարելի ճակատային ձեւով գնալ իբր թե բորսա ստեղծել», քանի որ, ըստ նախարարի, Հայաստանում բաժնետիրական ընկերությունները կայացած չեն, դրա միտումն էլ չկա, իսկ կորպորատիվ համագործակցված աշխատանքի օրինակները մատների վրա էլ չեն հաշվվում։

Ինչպես եւ ենթադրում էինք, համապատասխան հանձնաժողովի պատասխանը չուշացավ։ Արժեթղթերի պետական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալ Տիգրան Կարապետյանը զարմանքով ու ցավով նշեց. «Դ. Վարդանյանը կամ ա) տեղյակ չէ արժեթղթերի շուկայի կարգավորման մասին օրենքից, կամ բ) նրան իր աշխատակազմը սխալ է ներկայացրել օրենքը, կամ գ) երեւի թե «Ազգը» լավ չի հասկացել»։ (Վերջին կետի հետ կապված մեր կողմից տեղեկացնենք, որ Դ. Վարդանյանի մեկնաբանությունները պահպանված են ձայնագրիչի վրա։ Գ.Մ)։

Տ. Կարապետյանը առաջարկեց նախ հստակ «ֆիքսել»՝ օրենքը տարանջատում է երկու գործընթաց, առաջինը, երբ որ արժեթղթերը նոր են դուրս գալիս շուկա, այդ դեպքում բնավ պարտադիր չէ, որ դա իրականացվի բորսերի միջոցով, հրապարակելով ազդագիր, թողարկողը կամ տեղաբաշխողը ինքնուրույն կարող է արժեթղթերի վաճառք իրականացնել, բնավ ոչ բորսերի միջոցով. դա պարտադիր պայման չէ։ «Այլ հարց է, թե հիմա այս երկրում բոլորն ուզում են բրոքերությամբ զբաղվել», հեգնեց Տ. Կարապետյանը։

Ինչ վերաբերում է բորսային, ապա, այո, պետք է կառուցվի եւ, ինչո՞ւ չէ, լինի շքեղ, քանի որ բորսան այն տեղն է, որտեղ ներդրողը պատկերացում է կազմում երկրի մասին։ Այդ կառույցը ենթադրում է զարգացած տեխնոլոգիաների ներդրում, որոնք բավականին թանկ արժեն։ Եթե մենք ուզում ենք 100 տարի ետ գնալ ու հին տեխնոլոգիաներով աշխատել՝ «այլ հարց է», եթե ամբողջ աշխարհը գնում է քաղաքակիրթ հարաբերություններ ստեղծելու ճանապարհով, եւ եթե Հայաստանը որդեգրել է զարգացման քաղաքականություն, ապա չի կարող խուսափել դրանից։ Եվ վերջապես՝ եթե մենք ակնկալում ենք օտարերկրյա ներդրումների հոսք, ուրեմն պետք է հասկանանք, որ օտարերկրյա ներդրողն աշխատում է այն ստանդարտներով, որոնց ինքը սովոր է։ Ներդրողին պետք է համոզել ու ապացուցել, որ այստեղ գործում է այն նույն համակարգը, որին ինքը սովոր է։

Դ. Վարդանյանի այն պնդմանը, թե օրենքը չպիտի տարածվի մասնավորեցման վրա, հանձնաժողովը պարզաբանում է. պետությունը նույնպես իբրեւ պետական բաժնետոմսերի սեփականատեր պարտավոր է իր «ապրանքը» լավ գնով ու պայմաններով վաճառելու համար վաճառքն իրականացնել ընդունված նորմերով։ Այսինքն՝ ներդրողը պետք է իմանա, թե բաժնետոմսի հետեւում ի՞նչ կա։ Որպես վերն ասվածի ապացույց բերվեցին Վրաստանի, Մոլդովայի, Լեհաստանի եւ այլ երկրների օրինակները, որոնք արժեթղթերի շուկայի կայացման ճանապարհին շատ ավելի առաջ են Հայաստանից։ Տեղեկացվեց, որ մոտ ժամանակներս Վրաստանում տեղի է ունենալու կորպորատիվ կառավարման խնդիրներով միջազգային խորհրդաժողով, որին անձամբ ողջունելու է Վրաստանի նախագահ Էդ. Շեւարդնաձեն՝ իբրեւ ապացույց Վրաստանի իշխանությունների հատուկ ուշադրության այդ համակարգին։ Իսկ մեզանում՝ «նախարարը հրապարակավ քննադատում է այդ համակարգը»։

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒՔՈՅԱՆ

ԱՌԱՋԻԿԱ

«Գլոբալիզացիան եւ հայկական սփյուռքը» կոնֆերանսը Գերմանիայում

Ինտերնետային ցանցով ստացված լրատվությունը տեղեկացնում է, որ «Եվրոպայի հայկական ասոցիացիաների ֆորումի» (ԵՀԱՖ), «Գերմանահայերի կենտրոնական խորհրդի» (ԳԿԽ), «Հայկական ուսումնասիրությունների ինստիտուտի» (ՀՈՒԻ) եւ «Եվրամիության գաղթականների ֆորումի» (ԵՄԳՖ) կազմակերպությամբ Բոննում (Գերմանիա) հունիսի 1-4-ն անցկացվելու է «Գլոբալիզացիան եւ հայկական սփյուռքը» թեմայով հերթական՝ երրորդ տարեկան կոնֆերանսը, որին մասնակցելու են հրավիրված ակնառու անձնավորություններ աշխարհի տարբեր երկրներից՝ Ֆրանսիայից, Գերմանիայից, Հայաստանից, Ռուսաստանից, Բրյուսելից, Կիպրոսից, Ռումինիայից եւ Բուլղարիայից։

Կոնֆերանսի ընթացքում հատուկ հանդիպում է նշանակված ՀՀ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանի հետ՝ քննարկելու Հայաստան-սփյուռք հարաբերությունները եւ նախապատրաստելու Երեւանում կայանալիք Հայաստան-սփյուռք առաջիկա համագումարը։ Քննարկվելու են նաեւ, թե պե՞տք է արդյոք սփյուռքն ունենա խորհրդարան եւ թե ի՞նչ քայլեր պետք է արվեն հետագայում՝ Ցեղասպանության ճանաչման ուղղությամբ։ Քննարկման նյութ են դառնալու նաեւ համաշխարհային շուկայի տնտեսական հեռանկարները եւ հայ գաղթականների վիճակը Եվրոպայում։

Կոնֆերանսի բացման օրը կազմակերպիչների անունից ողջույնի խոսքերով հանդես են գալու ԳԿԽ-ի նախագահ Շավարշ Օվասափյանը, ՀՈՒԻ-ից՝ Անդրանիկ Ազնավուրը, Գերմանիայում ՀՀ դեսպան Աշոտ Ոսկանյանը, ԵՄԳՖ-ի նախագահ Սահիդ Չարչիրան, եւ ԵՀԱՖ-ի գլխավոր քարտուղար Թորոս Սաղերյանը։ Լսվելու են Պատրիկ Դեւեջյանի (Ֆրանսիա), Կարապետ Դաքեսյանի (Կիպրոս), Նիկոլաս Դավթյանի (Բելգիա), Վարուժան Փամբուկչյանի (Ռումինիա), Ալեքսի Գովչյանի (Ֆրանսիա), Ռուբեն Գրիգորյանի (Բուլղարիա), Միհրան Դաբաղի, Քրիստին Պլաշի (Բոխում), Սահիդ Չաչիրայի եւ այլոց զեկուցումները։

Հ. Ծ.

11 բրիտանացիներ կողմ են Ցեղասպանության ճանաչմանը

Եվրախորհրդի 63 անդամներ, որոնցից 11-ը՝ բրիտանացի քաղաքագետներ, ապրիլի 24-ին բանաձեւ են ընդունել, որով ճանաչում են Հայկական ցեղասպանությունը, հաղորդում է ինտերնետային ցանցով ստացված լրատվությունը։ Հատկանշական է, որ բրիտանացիները քանակով գերազանցել են որեւէ այլ երկրի ներկայացուցիչներին, մինչդեռ դեռեւս հունվարին կառավարությունը մեծ դժկամությամբ էր համաձայնել հայերին ընդգրկել Հոլոքոստի օրվա հիշատակություններում։ Ռուսաստանից 10 ներկայացուցիչ է ստորագրել։ Բոլորովին զարմանալի չէ, որ Թուրքիայի եւ Ադրբեջանի ներկայացուցիչները չեն պաշտպանել գրավոր հայտարարությունը։

Բանաձեւը ստորագրած բրիտանացի քաղաքագետներն են՝ խորհրդարանի անդամներ Թոմաս Քոքսը, Էն Կրայերը, Թերի Դեյվիսը, Բիլ Էթերինգթոնը, Մարիա Ֆայֆը, Մայք Հանքոքը, Սիդնի Ռեփսոնը, Ռուդոլֆ Վիսը եւ Լորդերի պալատի անդամներ լորդ Քլինթոն Դեյվիսը, Ջադը եւ Պոնսոնբին։

Կործանված ինքնաթիռը լավագույն տեխնիկական վիճակում էր

Հավաստիացնում են ՀՀ ՔԱԳՎ-ից՝ 4 օր ուշացումով

Ինչպես հայտնի է, մայիսի 17-ին Իրանում վթարի ենթարկված ՅԱԿ-40 ինքնաթիռը պատկանում էր «Հայկական ավիաուղիներին»։ **«Ազգն»** արդեն տեղեկացրել էր, որ այդ ինքնաթիռը մեկ այլ ՅԱԿ-40 մակնիշի ինքնաթիռի հետ երկարաժամկետ վարձակալությամբ աշխատում էր Իրանի ավիաընկերություններից մեկում։ Դրա տեխնիկական վիճակի մասին վթարի օրը կամ գոնե հաջորդ օրը ՀՀ ավիացիոն իշխանությունները լռում էին։ Եվ միայն երեկ եղան որոշ պարզաբանումներ։ Իսկ մինչ այդ, ՀՀ ՔԱԳՎ մամլո կենտրոնից հաղորդեցին. «ՀՀ ՔԱԳՎ-ն եւ ՀԱՈՒ-ն ցավով տեղեկացնում են, որ սույն թվի մայիսի 17-ին ԻԻՀ Սարիի քաղաքից 25 կմ հարավ վթարի է ենթարկվել իրանական «Սարազ-Ե-Քեշբ» ավիաընկերության վարձակալած՝ ՀԱՈՒ-ին պատկանող ՅԱԿ-40 օդանավը։ Աղետի հետեւանքով զոհվել է 30 մարդ, այդ թվում 5 հոգուց բաղկացած հայկական անձնակազմը՝ ինքնաթիռի հրամանատար Աշոտ Ամիրբեկյանը (38 տարեկան), օդաչու Աբրահամ Վարդանյանը (37), բորտմեխանիկ Ռուդիկ Հակոբյանը (43), ինժեներներ Սարգիս Գրիգորյանը (27) եւ Համլետ Օհանյանը (46)։ Զոհվածների մարմինները այսօր կտեղափոխվեն Հայաստան, ու «Զվարթնոց» օդանավակայանում տեղի կունենա հոգեհանգիստ։

Տեղեկացրին նաեւ, որ վթարի պատճառն ուսումնասիրելու համար ստեղծված հանձնաժողովը՝ Միջազգային ավիացիոն կազմակերպության (MAC), հայկական եւ իրանական ավիացիոն իշխանությունների մասնակցությամբ, շարունակում է աշխատանքը։ Արդեն գտնվել է օդանավի սեւ արկղը, որի բացվելուց հետո լույս կսփռվի տեղի ունեցածի վրա։

Ինչ վերաբերում է օդանավի տեխնիկական վիճակին, ՀԱՈՒ-ից տեղեկացանք, որ վթարված ՅԱԿ-40-ը 1978 թ. արտադրության ինքնաթիռ է։ Ըստ նմանատիպ օդանավերի տեխնիկական աշխատանքային ծրագրի եւ ժամանակացույցի, դրանք 300 թռիչքային ժամ տարբերությամբ անցնում են տեխնիկական սպասարկման։ Վերոհիշյալ ինքնաթիռը վերջին անգամ մարտի կեսերին է անցել տեխնիկական զննում։ Արտադրողի կողմից օդանավին տրված նվազագույն «թռիչքային պաշարը» եղել է 25 տարի (մինչեւ 2003 թ.) կամ 30 հազար «թռիչքային ժամ»։ Վթարված ինքնաթիռը թռել էր ընդամենը 11 հազար ժամ։ ՀԱՈՒ-ից հավաստիացրին, որ «ինքնաթիռը լավագույն տեխնիկական վիճակում էր»։

Գ. Մ.

Լոռիում կամուրջ է փլուզվել

ՎԱՆԱՁՈՐ, 21 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Լոռու մարզի Սվերդլով գյուղում (Ստեփանավանի տարածաշրջան) մայիսի 19 փլուզվել է երթեւեկելի կամուրջը, որի նշանակությունը միայն ներհամայնքային չէ. Սվերդլովով ու այդ կամուրջով է անցնում Ստեփանավան-Պրիվոլնոյե, ապա՝ Ախալքալաքի (Վրաստան) ճանապարհը։ Ըստ տեղեկությունների, նստել է կենտրոնական հենասյունը, եւ կամրջի երկու մասերը կախվել են գետի վրա, որն այս օրերին անընդմեջ անձրեւներից հորդացած է։ Փլուզման պատճառների մասին ՀՀ արտակարգ իրավիճակների եւ քաղաքացիական պաշտպանության Լոռու մարզային վարչությունում մասնավորապես նշեցին, որ կամուրջը 50-60 տարվա է եւ չի նորոգվել։

Գեղարքունիքում գարու լավ բերքի հույս ունեն

Գեղարքունիքի մարզի սերմ-տեսչությունը հրապարակել է այս տարվա ընթացքում Ռուսաստանի Դաշնությունից մարզ ներկրված գարնանացան գարու սերմացուների տարբեր սորտերի որակական տվյալները։ Լաբորատոր ստուգմամբ պարզվել է, որ գարու ամենաբարձր ծլունակությունը կազմում է 95 տոկոս, իսկ ամենացածրը՝ 92 տոկոս։ Որակական այս տվյալները դրականորեն տարբերվում են երբեւէ մարզ ներկրված գարու սերմացուներից։ Պահանջներին համապատասխանում է նաեւ մաքրությունը, որը կազմում է 99,5 տոկոս։ Մարզպետարանի գյուղվարչության պետ Վանիկ Հովհաննիսյանը նույնպես նշեց, որ այս տարվա գարու սերմացուն որակական հատկանիշներով զգալիորեն գերազանցում է նախկինում ներկրած սերմացուներին։ Այս տարի մարզում ցանվել է 35 հազար հա գարի։ Եթե բնակլիմայական պայմանները չխանգարեն, աշնանը սպասվում է գարու բարձր բերք, ինչը նշանակում է, որ մարզն ապահովվելու է գարու սերմացուներով։ Հնարավորություն կլինի նույնիսկ արտահանել, եթե արդարանան սպասելիքները։

Տ. ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Կապի փոխնախարարն ու Արմենտելի տնօրենն ամեն շաբաթ հանդիպելու են

ՀՀ տրանսպորտի եւ կապի նախարարությունից եւ Արմենտելի լրատվական ծառայությունից տեղեկացնում են, թե որոշվել է այսուհետ առավել արդյունավետ դարձնել սույն գերատեսչության համագործակցությունն Արմենտելի հետ։ Այս նպատակով Արմենտելի նորանշանակ տնօրեն Նիկոս Յորղուլասն ու փոխնախարար Վաղինակ Քոչարյանը կունենան պարբերական ամենշաբաթյա հանդիպումներ։ ՀՀ տրանսպորտի եւ կապի նախարարության մամլո հաղորդագրությունը տեղեկացնում է նաեւ, որ Արմենտելի նոր տնօրենն ունի ֆինանսների գծով բիզնես-մագիստրոսի կոչում եւ որպես գլխավոր մենեջեր, գլխավոր տնօրեն աշխատել է Աթենքի տարբեր ընկերություններում։ Նրա վերջին գործատեղը եղել է հայտնի «ԿՈՍՏԻԿՈՍ-գրուպը»։ Մամլո հաղորդագրությունը հույս է հայտնում, թե համատեղ աշխատանքի շնորհիվ կարող են լուծվել Արմենտելի հետ բոլոր խնդիրները։

ՆԱՄԱԿ ՍՓՅՈՒՌՔԻՑ

Ընթերցողի իրավացի բողոքը «Ազգ»-ի հրապարակման դեմ

Մեր թերթի արտասահմանյան ընթերցողներից Թեդ Ութուջյանը խմբագրությանս ուղղված զայրացկոտ նամակ է գրել, որը վերաբերում է մեր թերթի մայիսի 16-ի համարում «Հայկական ավիաուղիների» նոր Երեւան-Կահիրե չվերթի մասին տրված տեղեկատվությանը։ Ընթերցողին մասնավորապես զայրացրել է «Եգիպտոսի հայ համայնքը 70000 է հաշվվում» արտահայտությունը, որը, իսկապես, բացահայտ սխալ է։ «Ինչպե՞ս կարող է իրեն հարգող որեւէ հրատարակչություն, ինչպիսին ձերն է, թույլ տալ նման անճշտություն եւ հուսալ, որ մարդիկ ձեզ լուրջ ընդունեն», գրում է ընթերցողը, որ այդ փաստի մեջ «պրոպագանդա» է տեսնում։

Ինչպես պարզեցինք, եգիպտահայությանը վերագրված այդ թիվը բոլորովին սխալ է եւ պետք է լինի մոտ 10 անգամ պակաս։ Այսուհանդերձ, ոչ ինքնարդարացման համար ասենք, որ այդ սխալ տվյալը գրավոր մեզ հաղորդել է «Հայկական ավիաուղիների» լրատվական ծառայությունը։

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահաւաք ծառայութիւն / հեռ. 529353
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի։
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

ընթացիկ

Դատավորը մեղադրվեց կողմնակալության մեջ

Ինչ է լինում, երբ գյուղացին դատարանից դուրս է գալիս հիասթափված

Երեկ շարունակվում էր Արմավիրի մարզի Արտաշար եւ Զարթոնք համայնքների համատեղ հայցադիմումի հիման վրա նույն մարզի առաջին ատյանում սկսված դատավարությունը, որին **«Ազգը»** հետեւողականորեն անդրադառնում է՝ պարզելու, թե ի վերջո ինչու ձկնարտադրության եւ ձկնաբուծության համար նախատեսված հողատարածքները «Արմավիրի կարպալճային տնտեսություն» ՓԲԸ-ն նպատակային չի օգտագործում:

Թեեւ ընկերության գործադիր տնօրեն Ազատ Հարությունյանը պնդում է, որ մինչեւ այժմ իրենք օրենքի խախտում թույլ չեն տվել եւ վիճարկվող տարածքները սեփականաշնորհումից առ այսօր օգտագործվել են նպատակային, սակայն Արմավիրի անշարժ գույքի կադաստրի բաժնի ներկայացուցիչը, որը որպես պատասխանող կողմ կանչվել էր համայնքների փաստաբան Կրոմվել Գրիգորյանի կողմից, վկայեց, որ իրականությունն այդ չէ:

Հիշեցնենք, որ դեռեւս նախորդ դատական նիստի ընթացքում ընկերության պետական գրանցմանն առնչվող որոշ կարեւոր հարցերի պարզաբանման նպատակով հայցվոր կողմը պահանջել էր Արմավիրի կադաստրային բաժնի մեկնաբանությունները, որոնք, սակայն, նույնքան անորոշ թվացին, որքան ընկերության մեկնաբանությունները: Մասնավորապես կադաստրի բաժանմունքի ներկայացուցիչ Պողոսյանը կրկնեց ընկերության տեսակետը, թե վիճարկվող տարածքներն ընդհանուր գույքային համալիր պետք է դիտարկել, այլ ոչ թե հողատարածքներ, որպեսզի դրանք որպես այդպիսիք վիճարկման առարկա չդառնան: Սակայն այստեղ հիրավի հարց է առաջանում, թե ինչո՞ւ հենց այդ նույն կադաստրային մարմնի՝ ընկերությանը տված սեփականության իրավունքի վկայականում հստակ տարանջատված են հողատարածքները՝ 215 հա, որոնք տրված են ընդամենը օգտագործման իրավունքով, եւ առանձին շինությունները՝ 350 քմ, տրված սեփականության իրավունքով: Եթե հետեւելու լինենք ընկերության եւ կադաստրի դիրքորոշումների տրամաբանությանը, ապա եթե դրանք մի ընդհանուր գույքային համալիր են, ապա պետք է տրվեին ընդամենը մեկ սեփականության իրավունքով՝ կամ միայն օգտագործման, կամ սեփականության:

Ընդհանրապես Պողոսյանի մեկնաբանությունները խիստ հակասական էին: Երբ հայցվոր կողմը պահանջեց ներկայացնել իրավական հիմքերը, որոնցով իրականացրել է ընկերության սեփականության իրավունքի պետական գրանցումը, կադաստրի ներկայացուցիչը որպես այդպիսիք ներկայացրեց միայն ապապետականացման եւ սեփականաշնորհման մասին երկու պայմանագիր, որոնք, ի դեպ, բոլորովին չէին արտացոլում թե ումից է ընկերությունը գնել «գույքային համալիրը»՝ պետությունի՞ց, անհատույց սեփականության իրավունքո՞վ, ինչպես սահմանված է, թե՞ համայնքներից, ըստ որոնց իրենք բնավ տեղյակ չեն եղել նման որեւէ գործարքից:

Կադաստրի բաժնի ներկայացուցիչը փորձեց հիմնավորել, թե իրենց համար այդ առումով հիմք է հանդիսացել 1964 թ. կառավարության որոշումը, համաձայն որի այդ հողատարածքները համարվել են պետական հողեր: Մինչդեռ չմոռանանք, որ 1991-ի սեփականաշնորհումից հետո պետությունը որպես հողի սեփականատեր մնաց միայն որպես համայնքների ենթակայության տակ գտնվող պետական պահուստային հողերի սեփականատեր: Եվ ըստ տեղական ինքնակառավարման մասին օրենքի, այդ հողերի հետ կապված ցանկացած գործարք պետք է կատարվի միայն տվյալ համայնքի թույլտվությամբ եւ իմացությամբ: Երբ այդ մասին հիշեցրեց հայցվոր կողմի փաստաբանը, Պողոսյանը երկակի իրադրության մեջ ընկավ. մեկ նա ասում էր, թե այդ հողերը պետական են, մեկ համաձայնում բերված փաստարկներին: Կադաստրային բաժանմունքի ներկայացուցիչը ոչ մի փաստաթուղթ չներկայացրեց՝ ո՞վ է իսկապես այդ տարածքների սեփականատերը, որքա՞ն ժամանակով են տրված դրանք օգտագործման եւ կատարվե՞լ է արդյոք բաժինը ընկերության տրամադրության տակ ընկնող տարածքների քարտեզագրումը սեփականության իրավունքը տալիս:

Պատասխանող կողմին հիրավի անգնահատելի օգնություն էր ցուցաբերում դատավոր Խանդանյանը: Յուրաքանչյուր պահի, երբ հայցվոր կողմի հարցերը դժվարություն էին առաջացնում պատասխանողի համար, նա պարզապես հանում էր հարցադրումը: Սկզբում դա նկատի առնելով Կրոմվել Գրիգորյանը բողոքեց դատավորի նման վերաբերմունքի դեմ, իսկ երբ արդեն նման չորրորդ դեպքն արձանագրվեց, նա պարզապես հայտարարեց, թե բացարկ է հայտնում դատավորին, գործի ելքով շահագրգռված լինելու համար: Ըստ նրա, գործին ուղղակիորեն առնչվող հարցերից պատասխանողը խուսափում է օգտվելով դատավորի կողմնակալությունից:

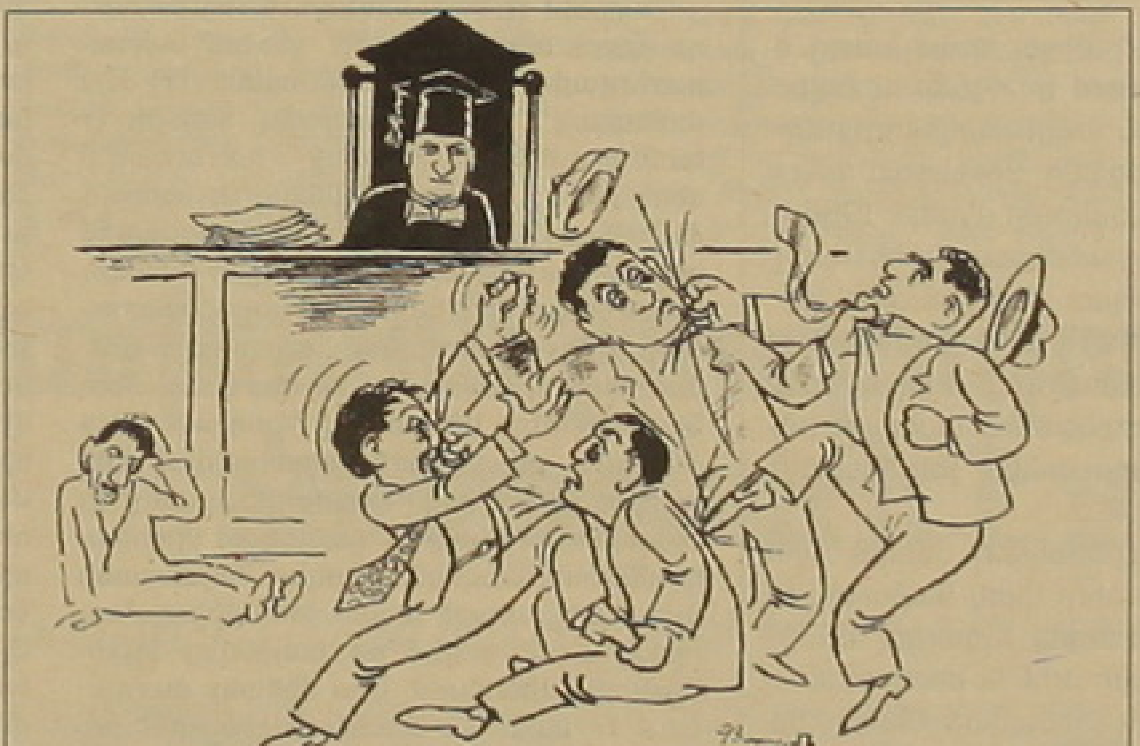

Համայնքների բնակիչների համար իրենց պաշտպանի քայլը լիովին արդարացված էր, ինչը ցույց էր տալիս, որ մարդիկ դատավորի կեցվածքի մեջ ոչ անաչառություն են տեսնում: Դա լարվածության ալիք բարձրացրեց, ինչի անմիջական դրսեւորումներն արտահայտվեցին հենց դատարանի հարակից փողոցում, երբ իսկական ծեծամարտ սկսվեց գյուղացիների եւ ընկերության ներկայացուցիչների միջեւ: Գործադրված բոլոր միջոցներն իրենց չարդարացրին, եւ բախումներն առանց որեւէ կանխարգելիչ միջոցառումների շարունակվեցին գրեթե մեկ ժամ: Արմավիրի ներքին գործերի բաժանմունքից ոչ ոք մինչեւ ծեծամարտի կեսերը նույնիսկ մոտ չեկավ, իսկ դատարանից ոչ ոք իրավապահներին չկանչեց, տեսնելով նույնիսկ, որ գործը լուրջ հետեւանքներ կարող է ունենալ: Այս լարվածության պայմաններում կողմերը դատարանի դահլիճում կհայտնվեն մայիսի 24-ին: Կշարունակի՞ արդյոք դատավոր Խանդանյանը վարել նիստերը, կորոշի Արմավիրի առաջին ատյանի դատարանի նախագահը:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

Ն. Հունանյանը հերքում է որեւէ ազդեցության ենթարկվելը՝ թե՛ ներքին, թե՛ արտաքին ուժերի

Սկիզբը էջ 1

Կողմերի միջամտության արդյունքում համաձայնություն կայացվեց, որ ամբաստանյալն անդրադառնա նախաքննական ցուցմունքներին: «Ուզում եմ վերլուծել կարճված քրեական գործերը եւ նախաքննության վարկածն իշխանության ունեցած դերի մասին», ավելացրեց Ն. Հունանյանը: Նա համառոտել էր նախաքննական այն վարկածը, ըստ որի 1999 թ. խորհրդարանական ընտրություններից հետո ստեղծված իրավիճակում քաղաքական ուժերի եւ անձերի վերադասավորումից ենթադրվում էր, որ Ռ. Քոչարյանը կորցրել է ազդեցության լծակների մեծ մասը եւ որոշել է ասպարեզից հեռացնել խանգարողներին՝ Վ. Սարգսյանին եւ Կ. Դեմիրճյանին, այդպիսով տիրանալով ամբողջ իշխանությանը: «Այդ նպատակով նրանք մարդիկ են որոնել, կանգ են առել ինձ վրա»: Ամբաստանյալը շատ ավելի վիրավորական էր համարում վերջին միտքը՝ բացառելով իրեն ուղղություն տալը ցանկացած անձի եւ ուժի կողմից:

Ն. Հունանյանն ասաց, որ այս վարկածը հաստատող որեւէ իրական փաստարկ չկա քրեական գործում, ուստի հարկադրված է հիմնավորումները կառուցել տրամաբանական նյութի վրա: Նախ վիրավորական համարեց Ալեքսան Հարությունյանի, Հարություն Հարությունյանի, Նաիրի Բադալյանի, Մուշեղ Մովսիսյանի ազդեցությանը ենթարկվելը, ապա նրանց բոլորին որակեց զգուշավոր ու վախկոտ անձնավորություններ, որոնց նման գործեր չէր կարելի վստահել: Ա. Հարությունյանի վախկոտ լինելը հիմնավորեց նրանով, որ վերջինս հապաղում էր գալ ԱԺ՝ իր հետ բանակցելու, հայտնեց նաեւ, որ նրա հետ ուսանողական տարիներին ունեցած հարաբերությունները վերջին շրջանում ձեւական բնույթ են կրել: Նրա ասելով, Հ. Հարությունյանը հեռուստատեսությունում լուրջ դերակատարություն չուներ եւ իբրեւ անձ այն ազդեցությունը չուներ, որ նրա հետ բանակցեր ուղիղ եթեր ապահովելու հարցով: Ն. Բադալյանը 99 թ. խորհրդարանական ընտրությունների ընթացքում աշխատել էր «Միասնության» համար, որի դիմաց աշխատանքի խոստում էր ստացել եւ օր-օրի սպասում էր նշանակվելուն: Մ. Մովսիսյանն անձնական խնդիրներ ուներ, որն ընդամենը ազդեցության ոլորտների համար տարվող սովորական պայքար էր: Ն. Հունանյանի ասելով, նրա հետ քաղաքական-գաղափարական խոսակցությունները բացառվում էին:

Անդրադառնալով 99 թ. խորհրդարանական ընտրություններից հետո քաղաքական ուժերի վերադասավորումներին, ամբաստանյալը գտնում է, որ Ռոբերտ Քոչարյանն իրոք կարող էր դժգոհ լինել՝ ազդեցության ինչ-ինչ լծակներ կորցնելով, սակայն նա մինչ այդ էլ առանձին լծակների չի տիրապետել: Հայաստանում ազդեցության կարեւորագույն լծակները եղել են Վազգեն Սարգսյանի ձեռքում: «Սա կասկածից դուրս փաստ է, որն ապացուցված է այդ շրջանի բազմաթիվ դեպքերով ու փաստերով»: Նրա ասելով, Ռոբերտ Քոչարյանն այս դեպքում անգամ հուսահատվելու պատճառ չուներ, քանի որ մեկ տարուց հետո կառավարության վարած ֆինանսատնտեսական եւ սոցիալական քաղաքականությունը կհեղինակազրկեր նրանց բոլորին: «Ով ուշադիր հետեւել է Վազգեն Սարգսյանի հրապարակային մտքերին, նկատած կլիներ, որ նա ինչ-որ չափով խոստովանում էր, որ վարչապետ դառնալով ոչինչ չի կարողանում փոխել», հետին թվով վերհիշում է ամբաստանյալը:

Ամբաստանյալը դեռեւս նախորդ նիստից շարունակում էր հերքել նախաքննական մարմնի առաջադրած մեղադրանքները՝ հասնելով հայրենիքի դավաճանությանը, դավադրությամբ իշխանությունը զավթելուն եւ թուլացնելուն: Ն. Հունանյանն իրեն հայրենիքի դավաճան չի համարում՝ ասելով, որ Սահմանադրությունը հայրենիքն իբրեւ իրավական կատեգորիա չի սահմանել, եւ որեւէ տեղ ամրագրված չէ, որ դրա տակ նկատի է առնվում Հայաստանի Հանրապետությունը: Չընդունեց ոչ դավադրության, ոչ էլ իշխանությունը զավթելու եւ թուլացնելու մեղադրանքները: Այդ ամենի շուրջ իր «հիմնավոր ու անհիմն» վերլուծությունները կատարելուց հետո եզրակացրեց, որ այդ պահի դրությամբ Հայաստանում չի եղել մի ուժ կամ անձ, որ ի զորու լիներ իշխանության զավթում ծրագրել եւ իրագործել: «Եթե 4-5 հոգին կարող էր իշխանություն զավթել, ուրեմն կոպեկի կրպակ էր», եզրակացրեց նա:

Ամբաստանյալը ողջ օրվա ընթացքում վարկածներ էր առաջ քաշում, ենթադրություններ անում դրանց շուրջ եւ հերքում իր ենթադրությունները՝ նույն մոտեցումով վերլուծելով նաեւ նախաքննական վարկածները: Համառոտ անդրադարձավ նաեւ նախաքննության քննչական գործողություններին, մասնավորապես 99 թ. դեկտեմբերի 26-ի գաղտնաձայնագրմանը: Ասաց, որ իր եւ եղբոր խոսակցության ձայնագրման սղագրությունն ամբողջությամբ չի կատարվել, եւ որ քննչական խումբը կեղծիքների է դիմել, սղագրության տեքստում հայտնվել է Հարություն անունը, որի հետեւանքով կալանավորվեց Հ. Հարությունյանը: Խոստացավ այդ ամենին հանգամանորեն անդրադառնալ ապացույցների հետազոտման ժամանակ, իսկ մինչ այդ դատավարության մասնակիցների խորհրդին հետեւելով՝ առաջիկա նիստերին կվերլուծի նախաքննության ընթացքը:

ՓԱՐԻԶ

Ի պատիվ ԼՂՀ նախագահ Ա. Ղուկասյանի

Անցյալ շաբաթ Փարիզի մէջ նախագահ Արկադի Ղուկասեան յայտարարեց, թէ «առանց Լեռնային Ղարաբաղի հաւանութեան կարելի չէ որեւէ համաձայնագիր ստորագրել»: Նախագահը այս յայտարարութիւնը ըրաւ ճաշկերոյթի մը ընթացքին, որ ի պատիւ իրեն տրուեցաւ Հնչակեան կուսակցութեան Լոնդոնի վարիչ մարմնի ատենապետ Եղիա Եղիազարեանի կողմէ:

Ճաշկերոյթին ներկայ գտնուեցան Լեռնային Ղարաբաղի խորհրդարանի նախագահ Օլեգ Եսայեան, Ֆրանսայի մէջ Ղարաբաղի ներկայացուցիչ Արտակ Յարութիւնեան, տեղակալը՝ Սամուէլ Յակոբեան, Ղարաբաղի օգնութեան ֆրանսահայ մարմնի ներկայացուցիչ Կարպիս Նիկողոսեան, ՍԴՀԿ-ի Ֆրանսայի վարիչ մարմնի ատենապետ Կարօ Շիմշիրեան եւ ուրիշներ:

Հպարտության րոպեներ

Ղարաբաղի բանակին նվիրված հաղորդում մոսկովյան հեռուստաալիքով

Փռված բազմոցին, ծուլորեն դիտում էի մոսկովյան հեռուստաալիքի (TBM) «Շաբաթվա արդյունքները» վերլուծական հաղորդումը, որով ամփոփում են Ռուսաստանում եւ արտասահմանում անցած 7 օրում տեղի ունեցած քաղաքական-տնտեսական, մշակութային իրադարձությունները: Վերջում հաղորդավարը հայտարարեց, որ հեռուստադիտողներին է ներկայացվում նոր հաղորդաշար՝ «Աշխարհի բանակները» խորագրով: Եվ որ առաջին ռեպորտաժը նվիրված է... Ղարաբաղի բանակին: Երեւի պատկերացրիք, թե ինչի վերածվեց իմ «ծույլ» կեցվածքը: Համակ ուշադրություն դարձած ըմբոշխնեցի այդ մի քանի րոպեն: Թեեւ մտահոգություն կար, որ մոտեցումները կարող էին սուբյեկտիվ լինել: Բայց ոչ. մոսկվաբնակ լրագրողս մեծագույն հպարտության պահեր ապրեց: Տալով արցախյան բանակի ստեղծման սեղմ պատմությունը, ցուցադրվեցին կուռ զորախմբերը, արդիական տեխնիկան, խրոխտ զինվորները, որոնք երգում էին Հայաստանի հիմնը (պարզ է, որ դա ես «գլխի ընկա»): Հետաքրքիր էին մեկնաբանությունները. չնայած զորքը «անօրինական» է, բայց ըստ էության կանոնավոր բանակ է եւ իր «կանոնավորությամբ» ապշեցրել է նույնիսկ շատ բան տեսած գեներալ Լեբեդին: Լավ իմաստով «խորհրդային» բանակ է՝ առանց նրա տարբերանշանների: Եվ հետո, ի տարբերություն չեչենների, այստեղ լրիվ բացակայում են տոհմային կամ ցեղային դասակարգումները: Մի խոսքով, ժողովրդի իսկական պաշտպան՝ ընդունակ իրագործելու իր առջեւ դրված խնդիրները:

Լավ հաղորդում էր: Ափսոս, որ կարճ էր...

ՌՈՒԲԵՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ, Մոսկվա

Սաքապետոյան եւ Սահակյան ընտանիքները խոր վշտով հայտնում են սիրելի **ՎԱՀԵ ԿԱՐԱՊԵՏԻ ՍԱՔԱՊԵՏՈՅԱՆԻ** վաղաժամ մահը: Հուղարկավորությունը տեղի կունենա մայիսի 22-ին, ժամը 15:00-ին, Երզնկյան փող. 44 տնից:

ԱԶԳ **Կարծիք**

ԱՌԱՋԱՐԿ

Ո՞րն է Մեղրու միջանցքի գաղտնիքը

Ի՞նչ ենք հասկանում Մեղրու միջանցք ասելով, որտեղո՞վ է անցնելու, մի՞թե Մեղրու միջանցքով պետք է կապվեն Նախիջեւանն ու բուն Ադրբեջանը:

Այս հարցերի պատասխանը պարզ չէ, հայտնի չէ շատերին: Եթե բանակցող կողմերի նախագահները գիտեն դրանց պատասխանները, ապա թող բարի լինեն բացատրել, որպեսզի մենք էլ՝ շարքայիններս, կարողանանք մասնակցել դրանց քննարկմանը՝ առավել օպտիմալ տարբերակ ընտրելու ակնկալիքով:

Նախ, ի՞նչ նպատակ է հետապնդում Ադրբեջանին Մեղրու միջանցք տրամադրելու առաջարկությունը: Եթե դա Արցախը բուն Հայաստանի հետ կապ ապահովելու դիմաց փոխզիջման տարբերակ է, ապա թերեւս կարելի է քննարկել: Սակայն դրա համար հարկ կլինի պարզել, թե որտեղով է անցնելու: Ոմանք կարծում են, որ այդ միջանցքը պետք է անցնի Մեղրի-Քաջարան-Ղափան գծով: Իսկ դա, ըստ էության, նշանակում է, որ Մեղրու եւ Ղափանի շրջանները ջլատվում-անջատվում են բուն Հայաստանից եւ անցնում Ադրբեջանի ազդեցության, ավելի ստույգ՝ տիրապետության տակ:

Հարկ ենք համարում պարզաբանել, որ այդ հատվածով ձգվում են Մեղրու եւ Բարգուշատ հզոր եւ դժվարամատչելի լեռնաշղթաները: Այս հատվածով, մասնավորապես տրանսպորտային հաղորդակցության ճանապարհ բացելու համար անհրաժեշտ կլինի փորել բազմաթիվ թունելներ, կառուցել կամուրջներ: Մի՞թե այդքանը չգիտեն, չեն պատկերացնում փոխզիջման ջատագովները:

Հասկանալի է, որ «Մեղրու միջանցք» կոչվող տարբերակը այս դեպքում չի կարող օգտագործվել նախատեսվող նպատակներով: Հենց դա էլ վկայում է, որ Ադրբեջանը միտումնավոր է նման տարբերակ պնդում՝ համոզված լինելով, որ Հայաստանը կմերժի, հետեւաբար իրենք էլ կմերժեն Լաչինի միջանցքի տարբերակը:

Եթե Ադրբեջանը, իրոք, ձգտում է տրանսպորտային մշտական կապ ունենալ Նախիջեւանի հետ, ապա այդ կապը անվտանգ գործել է շուրջ 1 դար, կարող է այսուհետ էլ գործել: Խոսքը վերաբերում է Երեւան-Նախիջեւան-Մեղրի-Բաքու երկաթգծին: Հաղորդակցության այդ ճանապարհը նույնպես անցնում է Մեղրու շրջանով, եւ մենք դեմ չենք լինի, որ լիարժեք օգտագործվի նաեւ Ադրբեջանի կողմից: Հաղորդակցության այդ ճանապարհը 40 կմ երկարությամբ անցնում է Արաքս գետի ձախափնյա հատվածով՝ Իրանի հետ ունեցած ՀՀ սահմանագծով: Այդ ճանապարհն անցյալում օգտագործվել է նաեւ Ադրբեջանի կողմից՝ ապահովելով կապը Նախիջեւանի հետ: Ի՞նչ է պատահել: Պարզենք: Այդ ճանապարհը վերջին ավելի քան տասը տարում շրջափակվել է Ադրբեջանի կողմից, որպեսզի հնարավոր չլինի ապահովել հանրապետության տարբեր ծայրամասերում՝ Զանգեզուրում եւ Լոռիում գտնվող հանքարդյունաբերության շրջանների միջեւ եղած կապը, որը մեծապես բարձրացնում էր պղնձի ու մոլիբդենի արդյունահանման արդյունավետությունը:

Ի դեպ հիշենք՝ Ադրբեջանը Հայաստան մտնող ճանապարհների շրջափակումը սկսել է 1988 թ. աղետալի երկրաշարժից անմիջապես հետո, որը շարունակվում է առ այսօր: Խնդրեմ, թող Ադրբեջանը վերացնի Բաքու-Մեղրի-Նախիջեւան-Երեւան երկաթգծի շրջափակումը, որով կլուծվի նաեւ Նախիջեւանը Ադրբեջանին կապելու խնդիրը, եթե հետին այլ նպատակներ չեն հետապնդում:

Փոխզիջումային տարբերակների մասին երկու տարի առաջ ես իմ կարծիքը փակ նամակով եւ համապատասխան քարտեզով ուղարկել եմ ՀՀ նախագահին, ԱԳ նախարարին եւ պաշտպանության նախարարին: Այն ժամանակ Մեղրու միջանցքի մասին խոսակցություն չկար: Ես առավել համոզված եմ, որ իմ ներկայացրած տարբերակները կարող են հավանության արժանանալ միջազգային հանրության կողմից:

Այս անգամ, սակայն, Մեղրու միջանցքի մասին իմ առաջարկությունը ստիպված հանձնում եմ տպագրության՝ համոզված լինելով, որ կարող է վճռական նշանակություն ունենալ տվյալ խնդրի քննարկման ժամանակ:

ԳՐԻԳՈՐ ԱՍԼԱՆՅԱՆ
ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

Կապանում եւ Մեղրիում իրավիճակն այլ է

Համեմատած Քաջարանի եւ Ագարակի հետ

Սյունիքի մարզի ռազմավարական կարեւորության մասին այնքան է գրվել ու խոսվել, որ վերստին ասելն ուղղակի ավելորդ է: Սակայն ոչինչ կամ գրեթե ոչինչ չի ասվում, թե հայոց աշխարհի այդ իսկապես հրաշագեղ անկյունում ինչպե՞ս, ի՞նչ հոգսերով եւ հույսերով են ապրում նրա բնակիչները՝ սյունեցիները: Չմոռանանք, որ մարզն ամենահեռավորն է մայրաքաղաքից, նրա տարածքի մեծ մասը գտնվում է լեռնային եւ բարձր լեռնային գոտում, սակավահող է, իսկ եղած հողերն էլ հիմնականում թեք հարթությունների վրա են: Թերեւս հողագործության համար ոչ այնքան նպաստավոր պայմաններն էլ հանգեցրել են նրան, որ այստեղ ժամանակին հիմնադրվել են արդյունաբերական ձեռնարկություններ, եւ ստվարացել է քաղաքային բնակչությունը:

Գաղտնիք չէ, որ Զանգեզուրի ամենաարդյունաբերական քաղաքը, դեռեւս նախախորհրդային շրջանից, Կապանն էր: Այն ժամանակ քաղաքն առավել հայտնի էր հանքարդյունաբերությամբ: Խորհրդային տարիներին, բացի լեռնահարստացուցիչ ֆաբրիկայից, կառուցվեցին բազմաթիվ այլ ձեռնարկություններ: Դրանցից առավել խոշորներից էին կահույքի, կոնդենսատորների, էլեկտրաշարժիչների, տրիկոտաժի գործարանները, ավտոտեխսպասարկման ձեռնարկությունը: Մի խոսքով՝ Կապանի շուրջ 50 հազ. բնակիչներն ապահովված էին աշխատանքով, իսկ քաղաքային կյանքը լի էր աշխուժությամբ եւ զանազան միջոցառումներով: Սակայն, ինչպես Հայաստանի մյուս արդյունաբերական քաղաքները, Կապանը եւս 90-ական թթ. հայտնվեց ճգնաժամային վիճակում: Նրա վիճակը բարդանում էր նաեւ մերձսահմանային լինելով, կապանցիները դեռեւս հիշում են ադրբեջանական օդուժի ռմբակոծությունները: Ինչ վերաբերում է տնտեսական կյանքին, ապա այն, կարելի է ասել, կաթվածահար եղավ: Դադարեցին գործել քաղաքի ձեռնարկությունները: Գործազրկությունը զանգվածային դարձավ:

Ներկայումս խոշոր ձեռնարկություններից աշխատում է միայն լեռնահարստացուցիչ ֆաբրիկան: Այն վերագործարկվել է ընդամենը 1 տարի առաջ: Այստեղ այժմ աշխատում է շուրջ 750 մարդ՝ 100 դոլարին հասնող միջին աշխատավարձով: Չնայած ֆաբրիկայի խոստումնալից հեռանկարներին (շնորհիվ նոր հայտնաբերված հարուստ հանքավայրի), այնուամենայնիվ, սա միակ մեծ թվով աշխատատեղեր ապահովող ձեռնարկությունն է Կապանում: Մի քանի հարյուր կապանցիներ էլ աշխատում են Քաջարանի պղնձամոլիբդենային կոմբինատում, եւ եթե այստեղ աշխատավարձի ուշացում է լինում, անմիջապես ազդում է Կապանի սոցիալական վիճակի վրա: Ճիշտ է, աշխատում են նաեւ մի քանի փոքր արտադրություններ (տրիկոտաժի, թռչնաբուծական ֆաբրիկաներ եւ այլն), սակայն դրանք լուրջ եղանակ չեն ստեղծում: Անցած տարիների ընթացքում արտագաղթը Կապանից մեծ ծավալներ է ընդունել, եւ այստեղ բնակվողների թիվն, ամենալավատեսների հաշվարկով, 25–30 հազար է:

Զբաղվածության խնդիրն առկա է նաեւ Մեղրի քաղաքում: Քաղաքապետ Միշա Ավանեսյանը, սակայն, նշում է, որ որոշ դրական տեղաշարժ այստեղ եւս կա: Աշխատում է ոսկերչական գործարանի մասնաճյուղը, որտեղ ներգրավված է 60 մարդ, մասամբ՝ պահածոների գործարանը: Սկսել են աշխատել «Էլեկտրասարք» ձեռնարկությունը, գինու գործարանը: Վերջինս այս տարի մթերել է 19800 տոննա խաղող՝ 1 կգ-ը 70 դրամով, բայց գինու արտադրությունը դեռեւս չի սկսվել: Հարկ է լուծել իրացման հարցը: Այս դեպքում կարտադրվի նաեւ համային հատկանիշներով բացառիկ նռան գինի: Այս ամենով հանդերձ, Մեղրու 5600 բնակիչների մեծ մասը դեռեւս գործազուրկ է եւ շարունակում է ապավինել այգիներից ստացվող արքայախնձորի, նռան եւ թզի բերքին: Սակայն մեր՝ Սյունիքում գտնվելու ընթացքում մարզպետ Էդիկ Բարսեղյանը նշեց, որ Մեղրու զբաղվածության խնդիրը կձգտեն լուծել նաեւ միջազգային մի շարք կազմակերպությունների օգնությամբ, եւ արդեն նախնական պայմանավորվածություններ կան: Նա նաեւ հավաստեց, որ Մեղրու սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրի կատարման ընթացքն ամեն ամիս քննարկվում է կառավարությունում: Հուսանք, որ ինչպես Մեղրիում, այնպես էլ Կապանում 1–2 տարի հետո առիթ կունենանք խոսելու այնպիսի հաջողությունների մասին, որպիսիք արձանագրվել են Քաջարանում եւ Ագարակում:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ
Կապան

Հայաստանը նմանվում է Հարավսլավիային

Տագնապ է փորձում առաջացնել նախկին ԱԱ նախարար Դավիթ Շահնազարյանը

«Լոկկումում անցկացված կոնֆերանսի դրական շերտերից մեկն այն է, որ կազմակերպիչները հնարավորություն են ընձեռել ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման վերաբերյալ լսել բազմաթիվ կարծիքներ եւ որ անչափ կարեւոր է Ադրբեջանի եւ Հայաստանի ընդդիմությանը», մեզ հետ զրույցում կարծիք հայտնեց Պրահայի տնտեսագիտական համալսարանում միջազգային դիվանագիտության մեջ մասնագիտացող Հռիփսիմե Նալբանդյանը, ով գիտական թեզ է գրում ղարաբաղյան հակամարտության մասին: Մեր նախորդ հրապարակումներում արդեն խոսել ենք կոնֆերանսում առկա տրամադրությունների մասին, մասնավորապես փոխանցելով, որ, մեր անմիջական տպավորությամբ, բարձրախոսներից հնչող կառավարամետ կարծիքները գերակշռում էին:

«Մինչեւ հիմա չգիտենք, թե իրականում որքա՞ն ձայն է ստացել Ալիեւը»: Ադրբեջանի նախագահի ոչ լեգիտիմության մասին ընդդիմության անընդհատ հնչող անհանգստությունը հարկ համարեց ընդգծել Բաքվի խաղաղության եւ ժողովրդավարության ինստիտուտը ներկայացնող Արիֆ Յունուսովը: Նույն լեգիտիմության հարց փորձեց առաջ մղել Ազգային-ժողովրդավար 21-րդ դար կուսակցության նախագահ Դավիթ Շահնազարյանը: Մեզ հետ ունեցած զրույցում ՀՀ նախկին ԱԱ նախարարը համոզմունք հայտնեց, թե ղարաբաղյան հակամարտության հարատեւ լուծումը կապված է ժողովրդի կողմից օրինականորեն ընտրված իշխանությունների հետ, ու լուծման բանալին հենց տարածաշրջանում է, իսկ չի լուծվում, որովհետեւ իշխանությունները փորձում են հակամարտությունն օգտագործել սեփական իշխանությունը երկարաձգելու համար: Որքան էլ նախագահի լեգիտիմության առաջնայնությունը կամրջում է երկու երկրների ընդդիմադիրներին, այդուհանդերձ, մեր հարցն ուղղելով պրն Շահնազարյանին, փորձեցինք պարզել, թե «Ադրբեջանի եւ Հայաստանի ընդդիմության ներկայացուցիչների ասածի մեջ որո՞նք են էական նմանությունները ու տարբերությունները»:

– Մեր դիրքորոշումների մեջ սկզբունքային տարբերություն կա, որովհետեւ ըստ էության Հայաստանի ներքաղաքական դաշտում հանդես ենք գալիս ավելի մեղմ դիրքերից, քան ներկա իշխանությունները: Կոնֆերանսին նշեցի, որ բոլոր հիմքերը կան այնուամենայնիվ կասկածելու այն լավատեսությանը, որ ունեն համանախագահները, մասնավորապես Քերի Քավանոն, որ մի քանի ամսվա ընթացքում համաձայնագիր կստորագրվի: Մեր խորին համոզմամբ եւ մեր վերլուծություններով, Քոչարյանն ընդհանրապես չի պատրաստվում որեւէ համաձայնագիր ստորագրել, եւ նրա միակ խնդիրը ժամանակ ձգելն է:

– Իսկ Ալիե՞ւը:

– Չէի ուզենա մանրամասն վերլուծել Ադրբեջանի ներքաղաքական իրավիճակը, դա կթողնեմ Ադրբեջանի ներկայացուցիչներին: Համենայն դեպս Քոչարյանը չի պատրաստվում դա ստորագրել: Երկրորդ՝ Հայաստանում, ըստ էության, այս իրավիճակը սառեցված պահելու օգտին խոսում են բացառապես իշխանությունների ներկայացուցիչները եւ իշխանամետ հասարակական-քաղաքական կազմակերպությունները:

– Եթե չեմ սխալվում, Վազգեն Մանուկյանն էլ կարծես կողմնակից էր դրան:

– Ճիշտն ասած, վստահ չեմ, որ այդպես է: Ինչ վերաբերում է Ադրբեջանի ընդդիմությանը, այստեղ պատկերը հակառակն է: Ի տարբերություն Հայաստանի, Ադրբեջանի ընդդիմությունը հանդես է գալիս ավելի ծայրահեղական դիրքերից, քան իշխանությունները: Դա բավական սկզբունքային տարբերություն է, եւ իմ խորին համոզմամբ, Ալիեւի հետ պայմանավորվելն ավելի հեշտ է լինելու, քան ցանկացած հաջորդ իշխանության հետ, որ գալու է Ադրբեջանում: Մյուս ամենակարեւոր հարցը, որ այստեղ նշեցի, հետեւյալն է. ինչքան էլ Հայաստանի ներկա իշխանությունները փորձեն արհամարհել Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությանը որպես կողմի, ԼՂ-ն ինքնուրույն ռազմաքաղաքական միավոր է, եւ ԼՂ հակամարտության մեխանիզմը հետեւյալն է՝ կա 2 ռազմական, բայց 3 քաղաքական կողմ: Համանախագահներին կոչ արեցի հաշվի առնել ԼՂ իրողությունը տարածաշրջանում եւ կարգավորման հարցում նրա կարեւորագույն դերը: Ոչ Քավանոյի, ոչ Գրիբկովի կողմից կոնֆերանսում դրա մասին չհնչեց: Բացառապես խոսվեց երկու կողմերի մասին, որ երկու նախագահներին պիտի բերել համաձայնության եւ դրանից հետո համաձայնագիրը պիտի ներկայացվի երկու երկրների հասարակություններին: Հայաստանում բազմիցս ասել եմ, որ ՀՀ ներկայիս իշխանությունների արտաքին քաղաքականության մեծ սխալն էր, որ նրանք ըստ էության հրաժարվեցին ինքնորոշման հարցից եւ հակամարտությունը փոխադրեցին վիճելի տարածքի հարթություն: Այստեղ արդեն շատ ծանր հետեւանքներ են մեզ սպասում:

– Ձեր կարծիքով, այստեղ ուրվագծվեցի՞ն, թե ի՞նչ չափի ճնշումներ կլինեն Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի վրա:

– Ղարաբաղի վրա ընդհանրապես ճնշում չի լինելու, Ղարաբաղի հետ չեն էլ խոսելու, վստահ եմ, առայժմ դա ՀՀ իշխանություններին դուր չի գալիս: Ճիշտն ասած, չեմ կարծում, որ մեծ չափի ճնշումներ կլինեն, որովհետեւ հակամարտությունը ոչ միայն ձեւափոխվել, այլեւ ընդլայնվել է աշխարհաքաղաքական իմաստով, եւ այսօր մեր տարածաշրջանը, մասնավորապես Հայաստանը վերածվել է գերտերությունների շահերի բախման կիզակետի, ինչ մի քանի տարի առաջ Հարավսլավիան էր: Սա շատ վտանգավոր է: Եթե Հայաստանի վարած այս անհեռատես արտաքին քաղաքականությունը շարունակվի, եւ ինքնորոշման հարցը տարածքային վեճ ներկայացվի, ապա Ադրբեջանը Թուրքիայի հետ բազմաթիվ փորձեր է անելու, որ մեզ ագրեսոր ճանաչի այն գործողությունների համար, որոնք կատարվել են 8 տարի առաջ:

ԱՆԱԻՍ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ
Գերմանիա, Լոկկում

Քերի Քավանոն խաղաղարարների համար ճանապարհ է բացում

Խաղաղ Արցախին պետք չեն երկնագույն սաղավարտներ

«Մենք այս ուղին առաջին անգամ ենք ընտրել: Միշտ Ադրբեջանից Հայաստան էինք գնում, ապա Ղարաբաղ: Այս անգամ որոշեցինք Ադրբեջանից Ղարաբաղ գալ: Մենք հուսով ենք, որ խաղաղության համաձայնագիրը ստորագրելուց հետո լավ կլինի, որ այն բոլոր ճանապարհները, որոնցով մենք անցել ենք, բացվեն խաղաղարար ուժերի համար», հարցիս այսպես պատասխանեց ԵԱՀԿ ՄԽ ամերիկյան համանախագահ Ք. Քավանոն: Հարցրեցի, թե Ադրբեջանից Ղարաբաղ, ապա Հայաստանով Թուրքիա ճանապարհը շարունակվելո՞ւ է: «Թուրքիայի սահմանն արդեն բաց է: Բացել ենք անցյալ դեկտեմբերին: Նկատի ունեմ Թուրքիայից Նախիջեւան, ապա Սադարակով Հայաստան այցը», լայն ժպտաց ամերիկացի դիվանագետը:

Ադրբեջան-Ղարաբաղ-Հայաստան երթուղին ո՞ւմ գաղափարն էր: Այս տիպի հարց ուղղվեց ռուս համանախագահ Նիկոլայ Գրիբկովին: «Սա համանախագահների միասնական գաղափարն է: Կարծում եմ, լավ գաղափար է», նկատեց ռուս դիվանագետը:

Երեկոյան, երբ մենք Գանձասարում էինք, Գրիբկովին հարցրեցի, թե ինչո՞ւ տարածաշրջան նախորդ այցի ժամանակ չընկերակցեց Քավանոյին եւ Գայարդին, նա պատասխանեց. «Ну, так получилось»: Գրիբկովն ուզում էր ասել, որ ինքը, ինչպես Քավանոն եւ Գայարդը, «չի բացել Թուրքիայից Նախիջեւանով դեպի Հայաստան ճանապարհը»: Ապա ավելացրեց. «Երեւի հիշում ես, նախորդ այցի ժամանակ ես միացա իմ կոլեգաներին հայ-նախիջեւանյան սահմանում»: Չգիտեմ, եկեղեցի այցելությունը, թե մեկ ուրիշ բան, Գրիբկովին «մոռացնել» էր տվել դիվանագետի իր կոչումը: Մենք զրուցեցինք «Գոբլի ծրագրի» շուրջ: Իմ այս ու այն «հնարավո՞ր է» շեշտադրումներին պրն Գրիբկովը տալիս էր արդեն դիվանագիտական պատասխան. «Հնարավորը եւ իրականը, իրականություն դառնալը նույն բաները չեն»:

Ֆրանսիացի համանախագահ Ֆիլիպ դը Սյուրմեյնն այս կողմերում առաջին անգամ էր լինում: Նա իր գործընկերների, ինչպես նաեւ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի, ՌԻԱ «Նովոստի»-ի, «Էկոնոմիստի», «Թայմսի», «Ասոշիեյթեդ պրեսի», «Ֆայնենշլ թայմսի», «Ռոյթերի» եւ «Նյու Յորք թայմսի» թղթակիցների հետ հենց նոր էր հասել ղարաբաղա-ադրբեջանական շփման գծի Բարդա-Աղդամ հատվածը: Քիչ անց, երբ դիվանագետների եւ լրագրողների խումբն արդեն Աղդամ քաղաքի մզկիթի հարեւանությամբ շունչ առավ, պրն Սյուրմեյնին հարցրեցի իր տպավորությունների մասին: «Շատ տպավորիչ էր, որովհետեւ շփման գծով հատեցինք սահմանը: Հուսով եմ, երբեւիցե այս ճանապարհը կբացվի, մարդիկ հնարավորություն կունենան ազատ ելումուտ անել: Այստեղ տեսնում ենք ավերված քաղաք, տներ: Ահա թե ինչպիսի վնաս կարող է բերել պատերազմը», ասաց ֆրանսիացի դիվանագետը: Եվս մի քանի հարցեր ուղղեցի պրն Սյուրմեյնին: Սիրով պատասխանում էր: Այն երկու օրերի ընթացքում, որ ինձ հնարավորություն էր ընձեռվել մոտիկից շփվել, ընկերանալ, ճաշել համանախագահողների հետ, այլեւս ֆրանսիացի դիվանագետին հարցեր չուղղեցի: Զգացվում էր՝ ավելի շատ ուզում է լսել, տեսնել, զգալ: Նա հատկապես տպավորված էր ղարաբաղա-ադրբեջանական շփման գծի անցումով: Նախ ականազերծողներն ականազերծեցին ադրբեջանական հատվածը, համանախագահները, դիվանագետների եւ լրագրողների խումբն անցան «չեզոք» գոտին, ապա շփման գիծը կրկին ականապատվեց: Նույնը կատարվեց շփման գծի հայկական հատվածում:

Քավանոն Աղդամի մզկիթի մոտ «Նյու Յորք թայմսի» թղթակցին ինչ-որ բան էր պատմում: Մոտեցա, հարցրեցի. «Անցյալ տարի այս օրերին Դուք այս մզկիթից մի քար նվիրեցիք Հ. Ալիեւին ծննդյան օրվա առիթով, եւ նախագահը լաց եղավ: Այս անգամ ի՞նչ եք տանելու»: «Այս անգամ Քոչարյանին եմ մի քար տանելու», ծիծաղելով պատասխանեց:

Լավ կլիներ պրն Քավանոն նախագահ Քոչարյանին մի քար տաներ Բաքվի հայկական ավերված, պղծված գերեզմանատնից:

Հաջորդ օրը, երբ մենք Շուշիում էինք, Բաքվից եւ Սումգայիթից փախստական հայերը հարցերի եւ կշտամբանքի տարափ էին ուղղում Գրիբկովին եւ Քավանոյին: Այս մասին քիչ հետո, իսկ հիմա մեր մեքենաները Աղդամից սլանում են Մարտակերտ:

Փախստականները վերադառնում են Մարտակերտ

Ռազմական գործողություններից ամենամեծ վնասը կրել է Մարտակերտի շրջանը: Այսօր էլ հինգ գյուղեր մնում են թշնամու կողմից զավթված: Շրջանային վարչակազմի ղեկավար Սլավա Բարսեղյանը համանախագահների խնդրանքով պատմեց Մարտակերտի տնտեսական իրավիճակի մասին. «Զավթված տարածքները մեր տնտեսական զարկերակն էին: ժամանակին 80-90 հազար տոննա խաղող էր մթերվում: Գինու հինգ գործարան կար: Մարտակերտի ավերակները մաս-մաս վերականգնում ենք: Զավթված հինգ գյուղերի փախստականները՝ 11 հազար մարդ, ցրված են ԱՊՀ տարածքում: Նրանք մաս-մաս վերադառնում են: Հիմնական խնդիրը տների պակասն է, եթե կարողանանք ապահովել, բոլորը կվերադառնան»: Գրիբկովը զարմացավ, երբ լսեց, որ Մարտակերտի շրջանում կա մեկ հունական, մեկ ռուսական գյուղ: Քավանոն հարցրեց Հյուսիս-հարավ ճանապարհի մասին, որին ի պատասխան Ս. Բարսեղյանն ասաց. «Դա մեր հանրապետության զարկերակն է լինելու»:

Հյուսիս-հարավ ավտոճանապարհի աշխատանքներն արդեն սկսվել են: Վանք գյուղից մայրուղուն կապող 10 կիլոմետրանոց հատվածը հովանավորել է գործարար Լեւոն Հայրապետյանը: Համանախագահները այցելեցին արմատներով վանքցի, ռուսաստանցի գործարարի փայտամշակման գործարան, որի արտադրանքը սպառվում է ԱՄՆ-ում: Պրն Հայրապետյանի գործունեությունը հայրենասիրության լավ օրինակ է, ապացույց, որ առանց միջազգային կազմակերպությունների օժանդակության խոստումների էլ հնարավոր է զարգացնել ԼՂՀ տնտեսությունը: Պարզապես հոգատարություն է պետք:

Նիկոլայ Գրիբկովին ասացի. «Տեսնո՞ւմ եք, Դուք անընդհատ օտար ներդրումների մասին եք խոսում, բայց հնարավոր է ղարաբաղցիների ներդրումներով ծաղկեցնել հանրապետությունը»: Ռուս դիվանագետը կիսով չափ համաձայնեց. «Բայց նկատեցի՞ք, տեխնոլոգիան գերմանական էր»:

Երեկոյան գործարանի տարածքում համանախագահների եւ մյուս հյուրերի համար մեծահարուստ գործարար Լ. Հայրապետյանը ընթրիք տվեց: Հոգնածությունից համանախագահների ախորժակը բացվել էր. խորոված ակնհայտորեն նրանց դուր էր եկել: Թերեւս սա միակ դեպքն էր, երբ համանախագահների կարծիքը միմյանցից չէր տարբերվում: Կենացի ժամանակ Լ. Հայրապետյանը հումորով հարցրեց. «Երեք երկրներից առաջինը ո՞րի անունը նշեմ»: Քավանոն նույնպես հումորով նկատեց. «Հայերենում մեր պետության անունը սկսվում է այբուբենի առաջին տառով»:

Գանձասար

Եկեղեցին Ֆիլիպ դը Սյուրմեյնի վրա ազդեցիկ տպավորություն էր թողել: Պարգեւ սրբազանը մեկ փայլուն անգլերենով, մեկ փայլուն ռուսերենով Գանձասարի պատմությունն էր անում:

Եկեղեցին ներկա տեսքով հիմնադրվել է 13-րդ դարում, մինչ այդ նույն տեղում եղել է փոքր եկեղեցի: Հասան Ջալալյան տոհմի ժառանգներից մեկը ուխտագնացություն է կատարել Երուսաղեմ եւ այնտեղից բերել Հովհաննես Մկրտչի գանգը, թաղել եկեղեցու գերեզմանոցում, ապա կառուցել Հովհաննես Մկրտիչ եկեղեցին, որ նույն Գանձասարն է: Այստեղ պահպանվում է նաեւ Գրիգոր Լուսավորչի ծնոտի մի մասնիկը: Եկեղեցին լինելով Աղվանից կաթողիկոսության նստավայր, եղել է ոչ միայն մշակութային, այլ նաեւ քաղաքական կենտրոն, որտեղից սկիզբ է առնում Արեւելյան Հայաստանի ռուսական կողմնորոշումը: Այստեղից պատվիրակություններ են ուղարկվել Ռուսաստան՝ Պետրոս Մեծի եւ Եկատերինա թագուհու մոտ, Իսրայել Օրին այստեղից հանձնարարություն է տրվել, որպեսզի հայոց ազատագրական պայքարում ստանա ռուսական աջակցություն: Գանձասարն իր բազմադարյա պատմության ընթացքում երբեւիցե չի ընկել օտար նվաճողների տիրապետության տակ: Խորհրդային տարիներին եկեղեցին փակվել է, որոշ չափով տուժել. ադրբեջանցիները գանձ գտնելու հույսով պղծել են Ջալալյանների գերեզմանները, եկեղեցու շրջակայքը:

Դիվանագետները, լրագրողները հիացած էին Գանձասարով: ՌԻԱ-«Նովոստի»-ի թղթակիցը տասն անգամ կրկնեց, որ այսպիսի բնություն աշխարհի որեւէ անկյունում չի տեսել: Չնայած հոգնածությանը եւ ԼՂՀ իշխանությունների հետ սպասվող հանդիպմանը, միջնորդները չէին շտապում հեռանալ:

Համանախագահները Հ. Ալիեւի հետ ունեցել են «չափազանց բարդ» բանակցություններ

Համանախագահների եւ Հ. Ալիեւի հանդիպումը տեւել է երեք ժամ, որից մեկ ժամը՝ լրագրողների ներկայությամբ, երկու ժամը՝ փակ դռների հետեւում: ՌԻԱ-«Նովոստի»-ի թղթակցի վկայությամբ, հանդիպումը եղել է «չափազանց բարդ»: Նույն բանն ինձ ասաց «Ֆայնենշլ թայմսի» թղթակիցը: «Դուք Ադրբեջանին խայտառակ պայմաններ եք առաջարկում», ասել է Ալիեւը: Քավանոն Ալիեւին հիշեցրել է Քի Վեսթը. «Դուք չէիք կարողանում նավակը ղեկավարել, եւ ես Ձեզ օգնեցի»: «Հիմա էլ պիտի ասեք՝ ինչպես պտտեմ ղեկը», Բաքվում նշել է Ալիեւը: Գանձասարից իջնելիս Քավանոյին հարցրեցի. «Ճի՞շտ է, որ Նախագահ Ալիեւի հետ հանդիպումը շատ ծանր է եղել»: «Նախագահ Քոչարյանի հետ էլ հեշտ չի անցնում: Ուղղակի Հայաստանում եւ Ադրբեջանում ընդդիմությունը չի պատկերացնում, թե խաղաղության պայմանագիր ստորագրելուց հետո ի՞նչ լավ է լինելու: Եթե իմանային, այդպես չէին աղմկի», ասաց Քավանոն: Շուշիում, երբ արդեն ուղղաթիռ էինք բարձրանում, ամերիկացի դիվանագետին կրկին հիշեցրի իր լավատեսությունը, որ իբր մինչեւ 2001 թ. վերջը հնարավոր է հասնել խաղաղության: «Ես մտահոգված եմ, թե Հայաստանի եւ Ադրբեջանի բնակիչները պատրա՞ստ են փոխզիջումների: Նախագահներ Ալիեւը եւ Քոչարյանը պատրաստ են փոխզիջման: Շատ դժվար է հասնել փոխզիջման, որովհետեւ պատերազմի վերքերը շատ ծանր են, հիշողությունները՝ թարմ: Այդ մասին մենք այսօր լսեցինք Շուշիում, երեկ՝ Բաքվի փախստականների ճամբարներում»:

Նիկոլայ Գրիբկովը կասկածում է, թե մոտակա ժամանակներում հնարավոր է խաղաղության հասնել: Ռուս դիվանագետը շատ ավելի «ստատուս քվոյի» մասին էր խոսում. «Ստատուս քվոն» լավ իրավիճակ է այն առումով, որ թույլ չի տալիս վերսկսելու ռազմական գործողությունները: Բայց, միեւնույն ժամանակ, «ստատուս քվոն» դեռեւս խաղաղություն չէ, այլ միայն հրադադար: Ահա թե ինչու մենք փորձում ենք, անում հնարավորը, որպեսզի հրադադարը դարձնենք ամուր, երկարատեւ խաղաղություն»: Ի տարբերություն Քավանոյի, Գրիբկովն ավելի շատ էր կարեւորում ԼՂ-ն որպես հակամարտության կողմ. «Ուզում են, թե չեն ուզում՝ Ղարաբաղը հակամարտության կողմ է: Մեր կարծիքով, ԼՂ-ն լուրջ գործոն է, եւ առանց ԼՂ-ի շահերը հաշվի առնելու անիմաստ է խոսել ամուր եւ երկարատեւ խաղաղության մասին: Ե՞րբ կարելի է խոսել խաղաղության հասնելու ռեալ հնարավորությունների մասին: Այդ հարցին չեմ պատասխանի»:

Շուշեցիները գրոհում են Քավանոյի, Գրիբկովի վրա

«Պրն Քավանո, Դուք այցելեցիք Բաքվի փախստականների ճամբար, չե՞ք ուզում Շահումյան, Գետաշեն գնալ», շրջափակման մեջ հայտնված դիվանագետին հարցրեց մի շուշեցի: Մի ծեր կին թոռնիկի հետ էր եկել եւ պատմում էր, որ ինքը Սումգայիթից փրկվածներից է: «Չե՞ք ուզում ես՝ Սումգայիթ գնալ», հարցրեց Քավանոն: «Ո՛չ: Չենք էլ ուզում, որ այստեղ բերեք ադրբեջանցիներին: Մեր վերքերը Դուք փորփրում եք: Մենք չենք ուզում Սումգայիթ վերադառնալ, թույլ չենք տա, որ ադրբեջանցիներին Շուշիում բնակեցնեն», սրտնեղած պատասխանեց կինը: «Մենք ոչ մի ադրբեջանցի ննջեցյալի գերեզմանի չենք դիպել, իսկ նրանք Բաքվում պղծել են հայերի գերեզմանները», վրա բերեց մեկ այլ փախստական: Իսկ մի ծերունի, որ 43 տարի աշխատել էր Բաքվում, Քավանոյին ցույց տվեց խնայբանկի «կնիժկան»՝ 50 հազար ռուբլի էր թողել Ադրբեջանում. «Մենք նրանց հետ չենք ապրելու, ոչ ոքի թույլ չենք տա վերադառնալ Շուշի: Շուշին հայկական է»:

Շուշեցիների մեկ այլ խումբ շրջափակել էր Գրիբկովին: «Ալիեւը մեզ ֆաշիստ է անվանում, ինքը գլխակեր է: Այս վառված տները, որ տեսնում եք, իրենք են հեռանալուց առաջ վառել», ասաց մի երիտասարդ կին: Գրիբկովը պաշտպանվում էր, նրան ուղղակի թույլ չէին տալիս խոսել: «Նույն քաղաքում հայերն ու ադրբեջանցիները չեն կարող ապրել: Դուք ուզում եք 88-ը կրկնվի՞: Թողե՛ք հանգիստ ապրենք մեր հողի վրա, տառապենք մեր ցավերով, մեզ ամերիկացիների օգնությունը պետք չէ: Թողե՛ք մեզ հանգիստ: Շուշիում ադրբեջանցի չի ապրի», հեկեկալով բղավում էր մեկ այլ շուշեցի:

Ուղղաթիռում ֆրանսիացի մի դիվանագետ ինձ հարցնում էր. «Դու, որպես լրագրող, կարո՞ղ ես ինձ բացատրել, թե ինչու հնարավոր չէ Շուշիում հայերի եւ ադրբեջանցիների կողք-կողքի բնակվելը»:

Ասացի՝ չեմ կարող:

«Հայ եւ թուրք ժողովուրդների վերջին շփումները եղել են 1915 թվին», Ախուրյանի կայարանում ասաց Քավանոն:

Համանախագահների, նրանց ուղեկցող դիվանագետների եւ լրագրողների խումբը Շուշիից ուղղաթիռով մեկնեց Սպիտակ, որտեղ հանդիպում տեղի ունեցավ Ադրբեջանից բռնագաղթած հայերի հետ: Հաջորդ կանգառը հայ-թուրքական սահմանամերձ Ախուրյան կայարանն է: Շիրակի մարզպետ Փիրումյանը ոգեւորությամբ ամերիկացիներին պատմում էր, թե Հայաստանին ի՞նչ օգուտ կբերի երկաթգծի վերագործարկումը: Գրիբկովը լուռ էր, Սյուրմեյնը՝ չեզոք: Ոգեւորված խոսում էր Քավանոն. «Այստեղից ընդամենը 2 կմ հեռու Թուրքիան է: Երկու հարեւանների միջեւ չկա որեւէ շփում, եւ մեծ տխրությամբ պետք է նշեմ, որ հայ եւ թուրք ժողովուրդների միջեւ վերջին շփումները եղել են 1915 թ.: Կարճ ժամանակով երկաթգիծը բացվեց, բայց ղարաբաղյան հակամարտության պատճառով կրկին փակվեց: Ողջ տարածաշրջանի համար երկաթգծի բացումը կարեւոր նշանակություն կունենա, որին անպայման պետք է նախորդի խաղաղության համաձայնագիրը»:

Քավանոյին հարցրեցի. «Ձեր կարծիքով, երկաթգծի բացումը ծաղկում, բարգավաճում կբերի՞ Հայաստանին»: «Ես կարծում եմ, տարածաշրջանում բարգավաճում ունենալու համար նախ եւ առաջ պետք է հասնել խաղաղության: Երկաթգծի բացումը, մեծ տնտեսական ներդրումները կհետեւեն խաղաղության համաձայնագրի ստորագրմանը: Խաղաղությունը մեծապես կխթանի Հայաստանի տնտեսության զարգացումը, որը շահեկան կլինի ոչ միայն Հայաստանի, այլ Հարավային Կովկասի բոլոր հանրապետությունների համար», վստահեցրեց ամերիկացի դիվանագետը:

Միտքս եկավ մեր նախկին նախագահը՝ լավ չենք ապրի, մինչեւ ԼՂ հարցը չլուծվի: Քավանոյի ասածը փոքր-ինչ տարբեր էր. հայ ժողովուրդ, լավ չես ապրելու, քանի դեռ հայ-թուրքական երկաթգիծը չի բացվել: ԵԱՀԿ ՄԽ ամերիկացի համանախագահն անուղղակիորեն նաեւ հաստատեց, որ հայ-թուրքական հարաբերությունների հաստատումը եւ ԼՂ հարցը շաղկապված են: Այն, ինչ տարիներ շարունակ պնդում է Անկարան:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ
Աղդամ-Շուշի-Գյումրի-Երեւան

Մշակույթ

Արվեստագետի կենսագրությունը ոչ միայն ստեղծագործական բացահայտումների շղթա է, այլեւ բնորոշ կենսագործունեություն, որի կարեւորությունը որոշվում է սոցիալական գործընթացի համատեքստում: Թեւավոր դարձած «հասարակական գործիչ» արտահայտությունը սովորաբար օգտագործվում է որպես արվեստագետի կյանքի լրացուցիչ բնութագիր: Դա բնական է եւ վիճարկման ենթակա չէ: Սակայն գոյություն ունի արվեստագետի նաեւ ուրիշ, այժմ հազվագյուտ մի տեսակ, որի ամբողջ կյանքի ուղին հագեցած է ստեղծագործությամբ, ստեղծարար իմաստով, այստեղ անձնականի եւ պետականի հասկացությունները ներկայացնում են մեկ ամբողջություն: Նրանց թվին է պատկանում փառքով պսակված Էդվարդ Միրզոյանը:

Արարման արվեստը

Էդվարդ Միրզոյանի 80-ամյակի առթիվ

Նրա կյանքի կեսը կապված է եղել Հայաստանի կարեւորագույն մշակութային օջախի՝ կոմպոզիտորների եւ երաժշտագետների միության հետ. 35 տարի Միրզոյանը գլխավորել է վարչությունը: Հեռադարձ հայացքն ի հայտ է բերում այդ ստեղծագործական կազմակերպության դերը հանրապետության երաժշտական կյանքի զարգացման մեջ, թույլ է տալիս խոսել 70-80-ական թթ. ամբողջ ազգային կոմպոզիտորական դպրոցի բարգավաճման, դրա միջազգային հեղինակության աճի մասին: Էդվարդ Միրզոյանի հասարակական հետաքրքրությունները, որոնք թելադրված էին ժամանակի առաջադիմական պահանջներով, մեծապես նպաստեցին երաժշտական մշակույթի փայլուն նվաճումներին, որոնց ականատես լինելը մեր հանրապետությունը դասեց առաջավորների շարքին:

Միրզոյանի հասարակական գործունեության ընդգրկումը (10 տարի նա Հայաստանի Խաղաղության ֆոնդի նախագահն է), երեւույթների գնահատման մեջ նրա առանձնահատուկ խորաթափանցությունը, դրանց զարգացման հեռանկարները տեսնելու կարողությունը, երաժշտական բազմաթիվ խոշոր նախաձեռնություններին մասնակցելիս հանդես բերած ակտիվությունը, վերջապես մարդկանց հետ շփվելու եղանակը վկայում են, որ նա անկրկնելի անհատականություն է եւ անմնացորդ նվիրված է արարման արվեստին: Անհատը եւ ժամանակը՝ սա է այն թեման, որը մշտապես մտահոգում է Միրզոյան ստեղծագործողին եւ Միրզոյան քաղաքացուն: Այն հագեցնում է նրա գեղարվեստական խոսքը նշանակալիությամբ, համապարփակ մտքով, ուստի մշտապես տրամադրում է ակտիվ ապրումակցության:

Մարդկային վեհ զգացմունքների աշխարհին ուղղված Միրզոյանի երաժշտությունն ասես խտացնում է ինչ-որ պատմական փորձ: Երաժշտական պատումը ստանում է վերանձնական բնույթ. այն յուրաքանչյուր մարդու մասին է եւ միաժամանակ բոլորի մասին: Սուբյեկտիվ եւ օբյեկտիվ ճանաչողության հավերժական դիալեկտիկայից ծնունդ առած հենց այդ դիապազոնը, թերեւս, միրզոյանական աշխարհընկալման հիմքն է:

Նման ընկալման համոզիչ օրինակներից մեկը կարող է լինել Թավջութակի ու դաշնամուրի սոնատը (1967), որը բարձր են գնահատել Արամ Խաչատրյանը, Մստիսլավ Ռոստրոպովիչը, Ռոդիոն Շչեդրինը: Փիլիսոփայական այդ ստեղծագործությունն ընկալվում է որպես դրամատիկ մենախոսություն: Սակայն խոր բացահայտման հասցվող անձնական ամբողջ ուղղվածությամբ հանդերձ (սոնատի երկրորդ մասը) երաժշտությունը տրամադրություն է գործում վերանձնականի, համընդհանրականի ձգտմամբ:

Կոմպոզիտորը գեղարվեստական ծիրի լավագույն հատկանիշներն արտահայտեց 40-50-ական թթ. երաժշտության մեջ, դրանք զարգացնելով 60-ական թթ.: Լարային կվարտետի համար գրված Վարիացիաներով թեման, Տոնական նախերգանքը եւ Սիմֆոնիկ պարերը մտել են ազգային երաժշտության դասական ֆոնդի մեջ: Լարային նվագախմբի ու գոսերի սիմֆոնիան դարձել է 20-րդ դարի հայկական լավագույն սիմֆոնիաներից մեկը: Կոմպոզիտորի ստեղծագործություններից շատերը մնայուն տեղ են գտել տարբեր նվագախմբերի եւ մենակատարների նվագացանկերում, իսկ հետազոտական գիտությունը վաղուց սահմանել է դրանց պատմական նշանակալիությունը: 1948 թ.-ից մինչ օրս Միրզոյանը կոմպոզիցիա է դասավանդում Երեւանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայում (այստեղ 1972-86 թթ. նաեւ ամբիոնի վարիչ էր): Անհնար է թվարկել բոլոր նրանց, ովքեր Միրզոյանի մանկավարժական դպրոցի սաներն են եղել, բայց պահպանել են կոմպոզիտորական յուրօրինակ անհատականությունը:

Էդվարդ Միրզոյանի ստեղծագործությունը ձեւավորվել է մի կողմից հայ դասականների՝ Կոմիտասի, Ռոմանոս Մելիքյանի, Ա. Խաչատրյանի ավանդույթների, իսկ մյուս կողմից Սերգեյ Պրոկոֆեւի, Դմիտրի Շոստակովիչի, Բելա Բարտոկի ազդեցությամբ: Նշված աղբյուրներից յուրաքանչյուրը նշանակալի է որոշակի հատկանիշներով: Այսպես, Կոմիտասից եւ Մելիքյանից բխում էր ներդաշնակության յուրօրինակ ընկալումը, որն ազդում է ազգային ոճի մաքրության վրա: Խաչատրյանը Միրզոյանին, ինչպես նաեւ նրա մի շարք ժամանակակիցներին մոտիկ էր երաժշտության արտահայտչականության քնարական-դրամատիկ պաթոսով, որը կանխորոշում է գեղարվեստական կերպարների խորացումն ու տիպավորումը: Ռուս վարպետներ Պրոկոֆեւի եւ Շոստակովիչի համապարփակ արվեստը եւս մշտապես գտնվել է հայ կոմպոզիտորների տեսադաշտում, ընդհուպ վերջին տարիները. դա վերաբերում է Պրոկոֆեւի դաշնամուրային երաժշտության մեջ վառ արտահայտված սրությանն ու գրոտեսկին եւ Շոստակովիչին բնորոշ ձեւի կոնցեպտուալիզմին: Իսկ Բարտոկը 20-րդ դարի երաժշտության համար դարձել է բանահյուսության եւ պրոֆեսիոնալիզմի նոր համադրության յուրօրինակ մանիֆեստ:

Միրզոյանը մշակել է ինքնուրույն դրամատիկ ոճ, որին բնորոշ են բախումային դրամատուրգիան եւ կերպարների հոգեբանական սրությունը: Այդ գծերն առավել լիիվ չափով են արտահայտվել Լարային կվարտետում, Սիմֆոնիայում, Թավջութակի սոնատում եւ Ա. Խաչատրյանի հիշատակին նվիրված Պոեմ-էպիտաֆիայում (1988):

Լարային կվարտետը (Արամ Ղարաբեկյանի շնորհիվ այժմ կա դրա տարբերակը լարային նվագախմբի համար), որը պատերազմի ավարտից երկու տարի անց գրվել է սիմֆոնիկ նվագախմբի Տոնական նախերգանքի հետ միաժամանակ, ոճական առումով դարձավ մեկնարկային: Հատկանշական է, որ հենց կամերային ոլորտում Միրզոյանը գտավ գաղափար-հայեցակարգի այն հղկվածությունը, որը տիպար դարձավ հայ կոմպոզիտորների ապագա սերունդների համար: 50-60-ական թթ. կամերային-գործիքային երաժշտության վրա Կվարտետի ազդեցության արգասավորությունը բացատրվում է հուզական եւ բանական գործոնների միջեւ ստույգ գտնված համաչափությամբ: Հիմնական դրամատիկ կերպարն այստեղ հարստանում է նոր զուգորդումների, ժանրային ելեւէջների հակադրություններով: Մեծ նշանակություն են ստանում պոլիֆոնիան, կվարտետի ձայների հակադրման ինտենսիվությունը եւ դրանց ռիթմիկ ինքնօրինակությունը: Եվս մեկ մանրամասնություն է 26-ամյա կոմպոզիտորի երաժշտության քնարական աշխարհը: Քնարերգությունն ի հայտ եկավ առանձնահատուկ ինտոնացիոն ներդաշնակության, ժողովրդական երգի տարրերի վերաիմաստավորման մեջ, ինչպես նաեւ բանաստեղծականացման ձգտման մեջ՝ այն, ինչն ավելի ուշ արտահայտվեց նրա բոլոր ստեղծագործություններում, այդ թվում «Քաոս» կինոնկարի երաժշտության հրաշալի «Քնարական պատկերում», «Պոեմ» եւ «Ալբոմ թոռնուհուս համար» դաշնամուրային գործերում:

Կվարտետից մինչեւ բոլոր առումներով կատարյալ եւ հայկական երաժշտության մակարդակի չափանիշ դարձած Սիմֆոնիան, կամերային-համույթային եւ մեկ գործիքի համար գրված ստեղծագործություններից դեպի Պոեմ-էպիտաֆիա ընկած ուղին ոչ այնքան զարգացման, որքան ստեղծագործական սկզբունքների կատարելագործման ուղի է: Փոխարենը մշակվել են վարպետի երաժշտությունն ու գաղափարները, նստվածք տալով եւ յուրացվելով տարբեր հեղինակների ստեղծագործություններում, վկայելով ավանդույթների ժառանգորդության եւ դպրոցի մասին:

Էդվարդ Միրզոյանն ամենաբարձր կոչումների, պարգեւների ու մրցանակների ասպետ է, նա միջազգայնորեն ճանաչված երաժշտական հեղինակություն է: Մեզ՝ նրա ժամանակակիցներիս համար սիրելի կոմպոզիտորը մնում է բարձր անհատ, որի անվան հետ մշտապես կապված են նախաձեռնողականությունը, մարդկանց եւ երաժշտությանն անմնացորդ ծառայելու արվեստը:

ՍՎԵՏԼԱՆԱ ՍԱՐԳՍՅԱՆ,
Արվեստագիտության դոկտոր

«Բեռը ես եմ տանելու, փառքը բաշխում եմ մյուսներին». ասում է Լեւոն Անանյանը

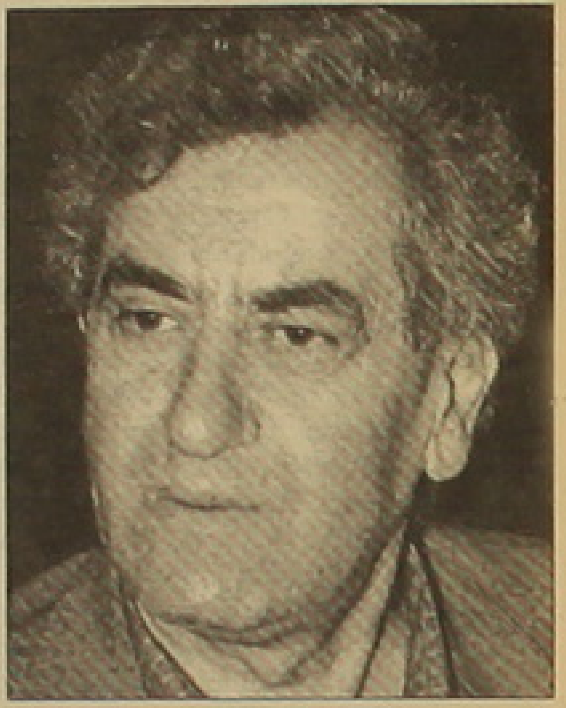

Չափից ավելի մեծ կրքեր բորբոքած Հայաստանի գրողների միության 13-րդ համագումարն ի վերջո ավարտվեց: Շաբաթ օրը երեկոյան հայտնի դարձավ 13-րդ նախագահը: Իրենց թեկնածությունն առաջադրած վեցից երկուսը՝ Գառնիկ Անանյանը եւ Արմեն Մարտիրոսյանը, հենց ուրբաթ օրը ինքնաբացարկ հայտնեցին: Քվեարկությունից անմիջապես առաջ նրանց հետեւեց նաեւ ամենահավանական թեկնածուներից մեկը՝ Ռուբեն Հովսեփյանը:

– Ցավոք, ինձ համար կարեւոր ու սիրելի մարդիկ մինչ այս պահն էլ բաժանված են, ասաց նա: Եվ այսպես բաժան-բաժան էլ շարժելու են իրենց գրիչը կլեպաքերթիկի վրա, եւ ես ստիպված եմ նրանց միավորվելու կոչ անել:

Գրողական այս բաժանվածությունը պարզապես ոգեւորել էր մի շարք ժուռնալիստների, որոնք ամենածայրահեղ մեկնաբանություններն էլ տվեցին համագումարին: Համագումարում հնչած ամեն խոսք, ամեն միջամտություն այնպիսի կրքոտությամբ էր մատուցվում ընթերցողին կամ հեռուստադիտողին, ասես թամաշայի էին դուրս եկել: Ամեն ինչի մասին խոսվում էր, բացի գրականությունից: Ցավոք, ոչ ոք չնկատեց, որ համագումարի ամենամեծ թերությունն էլ այն էր, որ գրականության մասին գրեթե բան չասվեց (բացառություն կարելի էր համարել գրականագետ Սեյրան Գրիգորյանի ելույթը, որը վերլուծեց վերջին տասը տարիների հայ պոեզիան): Հավաքվել էինք գրականության այսօրվա ու վաղվա մասին խոսելու, խոսեցինք մեր եւ մյուսների Գրողների տան ու նրա շուրջ պտտվող պատմությունների մասին: Բանաստեղծ Լյուդվիգ Դուրյանը ցավով նկատեց, որ այսօր մենք հրապարակում չենք տեսնում տասնութ, քսան, քսանհինգ տարեկան որեւէ բանաստեղծի, որը մեզ զարմացնի իր գրով: Ավելացնենք նաեւ, որ չենք տեսնում հենց գրական-ստեղծագործական մթնոլորտը: Հենց սա է պատճառը, որ Հրանտ Մաթեւոսյանը ցավով է դիտում իր հաջորդի դժվար կացությունը. «Ով էլ լինի հաջորդ նախագահը, մեծ բեռ է կրելու»:

Ու ահա այս բեռն ընկավ Լեւոն Անանյանի ուսերին: Գրողների միության նախագահի եւ վարչության անդամների ընտրությանը ՀԳՄ 350 անդամներից մասնակցեցին 250-ը: Աբգար Ափինյանի օգտին քվեարկեց 111, Լեւոն Անանյանի օգտին՝ 131 մարդ: ՀԳ միության նորընտիր նախագահ Լեւոն Անանյանն իր հետագա աշխատանքի մասին «Ազգի» թղթակցի հետ զրույցում ասաց.

– Ես, իհարկե, գիտեի, թե ինչ վիճակ է տիրում գրողական ընտանիքում, թե ինչ կրքեր են այստեղ եռում, թե ինչ կարող է համագումարն արտաբերել: Բայց այն, ինչ մենք տեսանք այս երեք օրվա ընթացքում, վեր էր ամեն պատկերացումից: Ինձ մի փոքր ամրության է կոչում այն, որ այդուհանդերձ իմ շուրջը տեսա շատ կարգին մարդկանց: Տասը տարիների ընթացքում ամրության մի պաշար է կուտակվել, որը թույլ կտա անհամաձայնությունները, դժվարությունները հաղթահարել: Այն մարդիկ, ովքեր բացի գրականությունից ուրիշ շահ չունեն, նրանց, որոնց ես եմ վստահում եւ որոնք ինձ են վստահում, հուսով եմ՝ ինձ հետ կտանեն այդ ծանր բեռը: Նորից ասեմ՝ ես բեռն եմ տանելու, իսկ գրական փառքը բաշխում եմ նրանց, ովքեր դրա ցանկությունն ունեն: Մենք միասնաբար պետք է մաքրենք մեր տունը, միասնաբար լուծենք մեր հոգսերը:

Ու ահա, նոր նախագահով Հայաստանի գրողների միությունը նոր հազարամյակում է: Ինչ կլինի հետո, ինչպես կլինի՝ ցույց կտա ժամանակը:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

Նշվեց Գեղամ Սեւանի հոբելյանը

Հայաստանի Հանրապետության Գիտությունների ազգային ակադեմիայի գրականության ինստիտուտը, Երեւանի Խաչատուր Աբովյանի անվան հայկական պետական մանկավարժական համալսարանի հայ գրականության ամբիոնը եւ «Սփյուռք» գիտաուսումնական կենտրոնը կազմակերպել էին հոբելյանական հանդիսություն՝ նվիրված ականավոր գրող, գրականագետ Գեղամ Սեւանի ծննդյան 75-ամյակին եւ մահվան 10-ամյակին:

Հանդիսությունը բացեց կենտրոնի տնօրեն, բանասիրական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Սուրեն Դանիելյանը: Նա ներկայացրեց սիրված արձակագրին եւ մտավորականին, որը խորհրդահայ սփյուռքագիտության հիմնադիրներից էր: Ճակատագրի բերումով գրական երեք միջավայրերում ապրած եւ ստեղծագործած գրողը նվաճեց իր ընթերցողներին շուրջ երկու տասնյակ գրքերով, որոնցից այսօր էլ իրենց հմայքը եւ ռոմանտիկ շունչը պահել են «Բյուրեղյա դղյակ», «Ծիծեռնակները ցածեն անցան», «Կանաչ անապատ», «Հող եւ սեր» երկերը եւ դասական դարձած պատմվածքները:

Բոլորովին պատահական չէր, որ այս ոգեկոչող հանդիսությունը կազմակերպվել էր մանկավարժական համալսարանում, ուր տարիներ առաջ սփյուռքահայ գրականություն էր դասավանդում Գեղամ Սեւանը, իսկ նրա գրադարանի արեւմտահայագիտական գրքերն այսօր խնամքով պահպանվում են կենտրոնի ընթերցասրահում:

ՀՀ Ազգային ակադեմիայի գրականության ինստիտուտի տնօրեն Ազատ Եղիազարյանն իր խոսքում Գեղամ Սեւանին բնութագրեց որպես նրբազգաց եւ ռոմանտիկ գրողի, որն իր կյանքի վերջին տարիներին ականատես եղավ ղարաբաղյան շարժմանը, իր ժողովրդի հոգեւոր ցնցումներին:

Հոբելյանի առթիվ բացված ցուցափեղկում ներկայացված էին նրա գրքերը, լուսանկարները, ձեռագրերը: Հանդիսությանը շունչ հաղորդեցին միջազգային մրցույթների դափնեկիր, երիտասարդ տաղանդավոր երգչուհի Կասարինե Հովհաննիսյանը եւ ասմունքող Մարի Պահուսյանը, որը ներշնչումով ու տպավորիչ ներկայացրեց Գեղամ Սեւանի «Գեղեցիկ պլ չէր» պատմվածքը:

ՍՈՒՍԱՆՆԱ ԳԱԼՍՏՅԱՆ

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

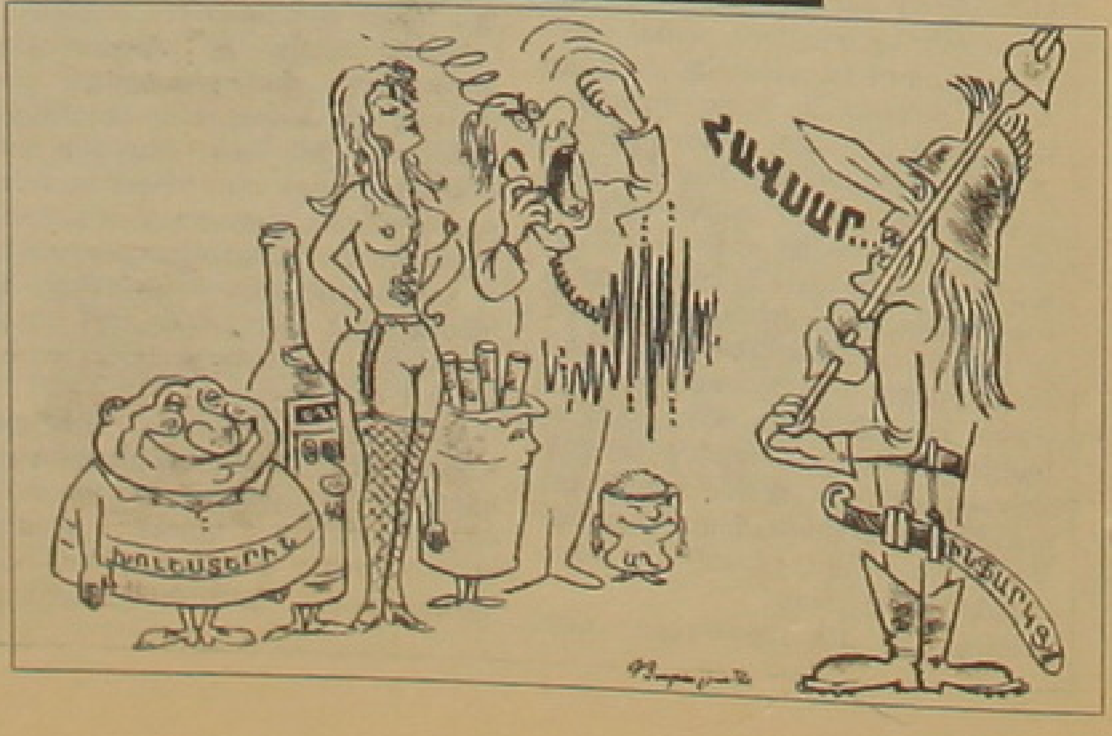

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՆՈՐ ԿԵՆՏՐՈՆ

ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի ձեռքով Երեւանում պաշտոնապես բացվեց «Եվրոպական բժշկական կենտրոնը»

(European Medical Center)

Շաբաթ օրը՝ մայիսի 19-ի հետմիջօրեին քաղաքամայր Երեւանում բացումը կատարվեց մի եզակի հաստատության՝ «Եվրոպական բժշկական կենտրոնի» (European Medical Center): Մուտքի աստղազարդ կապույտ ժապավենը անձամբ կտրեց ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը: Պաշտոնական

ՀՀ նախագահ Ռ. Քոչարյանը կտրում է կենտրոնի պաշտոնական բացման ժապավենը:

բացման հանդիսությանը ներկա էին նաեւ Մոսկվայից հատուկ ժամանած Ֆրանսիա-Ռուսաստան-Հայաստան այս բժշկական հաստատության նախագահ, ֆրանսահայ Անդրե Կոբուլոֆը, ֆրանսիացի հանրաճանաչ բժշկագետներ դոկտոր Մոնեն ու դոկտոր Ռեբուարը: Ներկա էին նաեւ Երեւանի քաղաքապետ Ռոբերտ Նազարյանը, ՀՀ առողջապահության նախարար Արարատ Մկրտչյանը, ՀՀ արդարադատության նախարար Դավիթ Հարությունյանը, Երեւանի բժշկական համալսարանի ռեկտոր Վիլեն Հակոբյանը, Ֆրանսիայի եւ Իտալիայի դեսպանները, պետական ու դիվանագիտական դեմքեր, հյուրեր:

«Եվրոպական բժշկական կենտրոնի» հայաստանյան մասնաճյուղի տնօրեն Հայկ Սավգյանի ընկերակցությամբ ՀՀ նախագահն ու շքախումբը, զանգվածային լրատվության ներկայացուցիչների ուղեկցությամբ այցելեցին նորաբաց բժշկական կենտրոնի արդիական տեխնիկայով հագեցած, անբասիր մաքրությամբ փայլող մասնաբաժինները: Հանրապետության նախագահը զրուցեց պրոֆեսոր Յանգի (ԱՄՆ) եւ ատամնաբուժական մասնաբաժնի ղեկավար, դոկտոր Բրեժոյի հետ (Ֆրանսիա): Ապա հյուրասիրության ջերմ մթնոլորտում բժշկագետ Ա. Կոբուլոֆը հուշամեդալ նվիրեց նախագահ Ռ. Քոչարյանին՝ խոստանալով ամեն ինչ անել, որ այս բժշկական կենտրոնը (որը 2 մլն ԱՄՆ դոլարի ներդրում է) ծառայի Հայաստանի ժողովրդի առողջապահության բարելավմանը:

Երեւանի Եվրոպական բժշկական կենտրոնը:

«Եվրոպական բժշկական կենտրոնի» ղեկավարությանը շնորհավորեցին նաեւ Ֆրանսիայի դեսպան Մ. Լեգրան եւ Իտալիայի դեսպան Ա. Թրաբալցան:

Ավելի քան մեկ ժամ տեւած շնորհանդեսը վերջացավ բարեմաղթությունների ու շնորհավորանքների մթնոլորտում: Զանգվածային լրատվամիջոցներին մեկնելու պահին իրենց խոսքը փոխանցեցին ՀՀ նախագահը եւ ՀՀ առողջապահության նախարարը: Իսկ բժշկական կենտրոնի տնօրեն Հայկ Սավգյանը մասնավորապես նշեց, որ նորաբաց այս առողջապահության «օազիսը» հատուկ բուժման գներ է նշանակել, որպեսզի Հայաստանի ու մայրաքաղաքի բնակչությունը կարողանա օգտվել մատուցվող բժշկական ծառայություններից ու բարդ բուժումներից, որոնք իրականացնում են ճանաչված հայ եւ օտար մասնագետները:

Հիշեցնենք, որ «Եվրոպական բժշկական կենտրոնի» առավել տպավորիչ մասնաբաժինները՝ ատամնաբուժական եւ ընտանեկան բժշկության սենյակներ էին, որոնք օժտված էին գերարդիական, համակարգչային ու մոնիտորական գործիքներով, սարքերով: Ֆրանսիացի փորձառու ատամնաբույժ դոկտ. Բրեժոն իրականացնում է նաեւ կոսմետիկական ատամնաբուժություն, ատամի պլաստինայի եւ այլ բարդ գործողություններ՝ օգտագործելով այնպիսի արհեստական ատամներ, որոնք ավելի դիմակայուն են, քան իսկականը:

Ռ. Քոչարյանը բժշկական կենտրոնի աշխատողների հետ:

Պրոֆեսոր Յանգը (ԱՄՆ) բացատրություններ է տալիս նախագահին:

Նախագահը զրուցում է Անդրե Կոբուլոֆի հետ:

Եվրոպական բժշկական կենտրոնի տնօրեն Հ. Սավգյանը ներկայացնում է մասնաբաժինները:

Ընտանեկան բժշկության մասնագետ, ամերիկացի պրոֆեսոր Յանգը երկարամյա փորձ ունի առողջապահության, վնասվածքների եւ սրտի հիվանդության բնագավառներում: «Եվրոպական բժշկական կենտրոնը» բուժման համալիր մեթոդներ ունի նաեւ ներքին օրգանների, համաճարակային իրավիճակների, քաղցկեղի կանխարգելման միջոցառումների, ակնաբուժության, հոգեբուժության եւ այլ հիվանդությունների դեմ: Հիվանդների տրամադրության տակ է շտապօգնության մեքենան, որը նույնպես օժտված է բժշկական նորագույն սարքերով: Կենտրոնը 120 նոր աշխատատեղեր է բացում՝ պատրաստ լինելով համագործակցելու Հայաստանի բոլոր կլինիկաների հետ, նախապատրաստելու բարձրորակ մասնագետներ բժշկագիտության բնագավառում:

ՀԱՄՌ ՄՈՍԿՈՖՅԱՆ,
Երեւան

Շնորհանդեսի ավարտին Ռ. Քոչարյանն իր կարծիքն է հայտնում լրագրողներին:

ՊԱՐՏՔԵՐ

Բիլ Քլինթոնը դառնալու է Սի Էն Էն հեռուստաալիքի նոր «աստղը»

ԼՈՆԴՈՆ, 21 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ԱՄՆ-ի նախկին նախագահ Բիլ Քլինթոնը Սի Էն Էն ամերիկյան հեռուստաընկերության հետ բանակցություններ է վարում նոր զվարճածրագրի վարողի դերի համար հնարավոր պայմանագրի շուրջ: Այդ մասին հաղորդել են Մեծ Բրիտանիայի աղբյուրներ, ուր Բիլ Քլինթոնը ժամանում է իր ներկայիս եվրոպական ուղեւորության շրջանակներում: Պայմանագրի չափը կարող է կազմել տարեկան 15 մլն դոլար:

Միաժամանակ Լոնդոնում հայտնի է դարձել, որ Քլինթոնն ավարտում է հրատարակչություններից մեկի հետ պայմանագրի համաձայնեցումը իր հուշերի հրապարակման շուրջ: Նրա հոնորարը գնահատվում է 8 մլն դոլար:

Քլինթոնի ներկայիս եվրոպական ուղեւորությունը՝ դասախոսությունների շարքով հանդերձ, ինչպես եւ Սի Էն Էն-ի հնարավոր պայմանագիրը կապված են Մոնիկա Լեւինսկու գործով անցկացված հետաքննության ժամանակ իրավաբանների սպասարկումների դիմաց մնացած պարտքերը վճարելու խիստ անհրաժեշտության հետ: Տեղեկատվական աղբյուրների համաձայն, 11,3 մլն դոլար ընդհանուր գումարից Քլինթոնն արդեն կարողացել է մուծել 7,5 մլն դոլարը:

HUJ

1965 թ. գործող Հայաստանի ուսանողական ջոկատների հանրապետական շտաբը, որը ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կամավորական ծառայության կոմիտեի անդամ է, հրավիրում է որպես կամավորական մասնակցելու արտասահմանում եւ Հայաստանում միջազգային աշխատանքի ճամբարների ամառային ծրագրերին:

Պայմանները՝ *անգլերենի (ֆրանսերեն, գերմաներեն) տիրապետում, կամավորականի անդամավճար եւ ուղեվարձի վճարման հնարավորություն:*

Դիմումներն ընդունվում են մինչեւ մայիսի 30-ը հետեւյալ հասցեով

Կորյունի 19ա, 7-րդ հարկ, հեռ.՝ 52 27 88, 52 27 01

Գամա Գրաֆիկա

- Համակարգիչներ, տպիչներ, սկաներներ, բաղադրամասեր, ծախսային նյութեր
- Համակարգչային ցանցերի կազմակերպում
- Երաշխիքային եւ ընթացիկ սպասարկում եւ վերանորոգում
- Web design

Հասցեն **Մարշալ Բաղրամյան 58, բն. 71**
Հեռ.՝ 27 24 02
E-mail: gama@acc.am

100 ժամ
ԱՆՎՃԱՐ
ԻՆՏԵՐՆԵՏ
համակարգչի գնման դեպքում:
Ինչպես նաև մոնիտորներ, տպիչներ, սկաներներ...
Բարձր որակ!
Ցածր գներ!

ՀՀ, Երեւան
Թեքեյան Կենտրոն, Խանջյան 60
Հեռ: (+374 1) 57 88 25, 57 66 59, 57 33 56
Բջջ: (+37496) 07 077
E-mail: info@bi-line.am
WWW. BI-LINE.AM

Հայաստանում քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելու 1700-ամյակի առթիվ Մայր աթոռ սուրբ Էջմիածնի «Շողակաթ» հեռուստաստուդիան կազմակերպում է հոգեւոր թեմայով տեսանյութերի ամենամյա փառատոն-մրցանակաբաշխություն:

«Շողակաթ» հեռուստափառատոնի 2001 թվականի մրցանակաբաշխությունը կկայանա ս/թ հոկտեմբերին:

Մրցանակները սահմանվում են հեռուստատեսային հետեւյալ ժանրերի աշխատանքների համար.

1. Հեռուստաֆիլմ
2. Հեռուստահաղորդում
3. Քարոզչական տեսահոլովակ

Մրցութային աշխատանքները կընդունվեն ս/թ օգոստոսի 1-ից մինչեւ սեպտեմբերի 1-ը ներառյալ:

Տեղեկությունների համար դիմել Մայր աթոռ ս. Էջմիածնի «Շողակաթ» հեռուստաստուդիա, կամ զանգահարել 28 86 66, 28 74 83 հեռախոսահամարներով:

YEREVAN-PARIS-LYON
SABERATOURS-SEVAN
ՍԱԲԵՐԱՏՈՒՐ–ՍԵՎԱՆ
ԵՐԵՎԱՆ–ՓԱՐԻԶ–ԼԻՈՆ

Ավիատոմսեր եւ տուրիզմ

«Սաբերատուր-Սեւան»
ճամփորդական գործակալությունն առաջարկում է.

- *Ավիատոմսեր Երեւանից ուղիղ չվերթերով*

ARMENIAN AIRLINES swissair KLM BRITISH AIRWAYS АЭРОФЛОТ

տրանզիտ քաղաքներով ցանկացած ուղղությամբ եւ ընկերությամբ: Փարիզի օդանավակայանում Ձեզ կդիմավորի մեր գրասենյակի ներկայացուցիչը եւ կհոգա Ձեր բոլոր հոգսերը

- *Գնացքի տոմսեր Եվրոպայում*
- *Հյուրանոցների ամրագրում Հայաստանում եւ արտասահմանում*
- *Բժշկական ապահովագրություն*

375010, ք. Երեւան, Վարդանանց 10
Հեռ. (3741) 52 54 48, 52 85 48, ֆաքս (3741) 56 40 30
E-mail: sabera@arminco.com

Ուշադրություն դարձրեք հյուրանոցների լողասենյակի նորոգմանը

Կերամիկա

Միգուցե այստե՞ղ է Ձեր բիզնեսի հաջողությունը

«*Կերամիկա*» ընկերությունը քրիստոնեությունը որպես պետական կրոն ընդունելու 1700 ամյակին նվիրված տոնակատարությունների կապակցությամբ *հյուրանոցային* շինարարությամբ զբաղվող կազմակերպություններին *բացառիկ* հատուկ գներով առաջարկում է լողասենյակի նորոգման համար անհրաժեշտ ամբողջական տեսականի.

կերամիկական սալիկներ, կերամիկական գրանիտ, ծորակներ, սանտեխնիկական կերամիկա, լոգախցիկներ, կախովի առաստաղներ, հատուկ սոսինձներ, ջրատաքացուցիչներ, հայելիներ եւ հավելյալ պարագաներ

Դիմե՛ք մեզ, եւ մենք կանենք ամեն ինչ, որպեսզի կարողանաք ըստ պատշաճի ներկայանալ մեր հայրենակիցներին:

Հեռ. 61-63-00; Ֆաքս. 62-65-37; 52-94-49
E-mail: imex–m@mbox.intarnet.com

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՀՐԱՎԵՐ

FUTURE WORK
EMPLOYMENT CENTER

Կենտրոնին հարկավոր են հետեւյալ մասնագիտություններն ունեցող աշխատողներ

ԳԻՆԵԿՈԼՈԳ, ՖԻԶԻՈԹԵՐԱՊԵՎՏ, ԿԱՐԴԻՈԼՈԳ, ՍՏՈՄԱՏՈԼՈԳ, ՍՈՆՈԳՐԱՖԻՍՏ

Լիցենզիայի առկայությունը պարտադիր է

Կանոնադրությունների, պայմանագրերի կազմում, տեքստերի հավաքում, համակարգչային այլ ծառայություններ

Մեր հասցեն՝ Մաշտոցի 20, հեռ.՝ 53-22-56

ԳԱՄԳ
ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՏԵՂԱՎՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

ՊԱՀԱՆՋՎՈՒՄ ԵՆ

- շքեղ տոմսավաճառ
- բարեսեւ հեռախոսավարուհի
- վաճառող
- կցորդ վաճառող
- մատուցողուհի
- խոհարար-ձեւավորող
- տպագրիչ՝ դոմինանտ 1 գույնով տպագրական մեքենայի համար
- գործավար՝ անգլերենի եւ համակարգչի

Հասցեն՝ Մաշտոցի 38, ☎ 530566

Ռազմական ոստիկանության վարչության հայտարարությունը զորակոչիկներին, ծառայությունն ավարտող ժամկետային զինծառայողներին, նրանց ծնողներին եւ բոլոր շահագրգիռ անձանց

Ռազմական ոստիկանության վարչության թիվ 1 անցագրային կետում եւ տարածքային բաժինների հերթապահ մասերում ամեն օր, ժամը 10-15-ը հերթապահում է պատասխանատու աշխատակիցը, որին կարելի է դիմել զորակոչի եւ զորացրման անցկացման ընթացքում արհեստական բարդացումներ, անօրինականության կամ դրան հարող երեւույթներ նկատելիս եւ ստանալ իրավաբանական խորհրդատվություն:

Հայտարարում ենք նաեւ, որ շուրջօրյա գործում են 77-05-80 եւ 42-60-73 վստահության հեռախոսները, իսկ ամեն ուրբաթ՝ ՌՈ վարչությունում եւ բոլոր բաժիններում բաց դռների օր է պետերի անմիջական մասնակցությամբ:

Տրամադրելով ցանկացած արժեքավոր տեղեկություն, կարող եք նպաստել զորակոչի եւ զորացրման օրինական անցկացմանը:

Ինֆորմացիայի գաղտնիությունը երաշխավորվում է:

ՀՀ ՊՆ ՌԱԶՄԱԿԱՆ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

@rminco Global Telecommunications Ինտերնետ ծառայություններ «ԻՆՏԵՐՆԵՏ» սրճարանում: Խանջյան 50: Հեռ. 575823:

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բաղրամյան 70ա Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 21. 05. 2001 Գինը՝ 100 դրամ